

VILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

Štaitykite Gabaiausių Lietuvos Rašytojų Straipsnius "Vilnyje"

VOLUME XXV, NO. 96.

ŠEŠTADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 22, 1944 M.

KAINA TRYS CENTAI.

KASDIENA —

"Socialistų" Fronte
V. Bacevičius
LLD Vajus
CIO Pergalė

Man rašo iš New Yorko, kad vietos "socialistai" nusiminę ir susirūpinę. Kad kaip, tai Fortunatą Bagočių neišrinko SLA prezidentu. SLA Centre nesibijoma. Vinikui ir Bajorui bus taip jau gera su Laukaičiu kaip ir su Bagočium.

Bagočius kasė duobę Mažukai, o pats jon gali įkristi. Bagočių labiausia užkencėtas, kad jis pasiuntė vainiką ant Smetonos kapo.

Grigaičio parapija Chicagoj taip-pat susirūpinus. Bagočius yra klusnus frankis menševikų orakulo. Išrinkus SLA prezidentu baltimoriskį Laukaičį, nukentės menševikų prestyžas net kunigo Pramskio aktyse.

Atsimentat tą nabagą kompozitorį Vytautą Bacevičių. Jo sukeltas kačių koncertas nuščiavo, išgaravo. Dang ko jis tikėjosi iš kuniginių, socialistų, laulininkų. Nieko nepešė. Dabar, sakoma, jis juos keikšnuoja. Girdi, esą prasteni už laisviečius ir vilniečius.

Teko girdėti, kad jis dalar slieja prie lenkų.

Kaip eina Lietuvių Literatūros Draugijos vėjus? Chicagos kuopose, mano apskaičiavimu, jau gauta 80 naujų narių.

Montreale (Kanadoj) per dvi kuopas gauta 42. Toronto apie 10.

Detroitas turi 27 narius. Brooklynas 14.

Pradžią vėjus neblogo ir niekas dar šiuo tarpu negali pasakyti kas musinės garbės vainikas. Privalome dirbti dar smarkiau.

Beveik niekas nesitikėjo tokios didžios pergalės, kokią atsiėkė Automobilijų Darbininkų Unija Dodge įmonėj, Chicagoj. CIO žymiai sustiprėjo Chicagos fronte. Milžiniška Dodge įmonės darbininkų didžiama parėškė pasitikejimą Kongresui Industrijoje Organizacijų.

Unijos organizatoriai ir eiliniai nariai daug dirbo, daug prakaitavo. Ir nevien tik jie, bet visa progresyvi visuomenė gali pasididžiuoti jų darbo vaisiais.

Tuoju po 1863 metų sukilimo Lenkijoj ir Lietuvoj, Muravjovo Koriko įsakymu buvo uždrausta lietuvių spauda. Tai drakoniskais "verbolėn" tęsėsi 40 metų.

Lietuvių požeminis judėjimas pasirodė tiek stiprus, kad caras Mikė priverstas buvo panaikinti Muravjovo ukazą.

Pabaigoj 1904 metų pasirodė vieši lietuvių laikraščiai Vilniuj ir Peterburge.

Nuo to laiko šimet sueina 40 metų.

"Milwaukee Journal" pirmą generolui MacArthurui. Nežmiršk, generole, kad esi pasizadėjęs grįžti į Filipinus.

17,000 Tonų Bombų Per 4 Dienas

ATSINAUJINO MŪŠIAI TIES NARVA IR KARPATUOSE

Mušiai Sevastopolio Priemiesčiuose. Karpatuose ir Ties Narva Išmūsta 5,000 Priešų

MASKVA, Bal. 21.—Per šešias savaites buvęs rėmus Narvos frontas, Estijoje, atgijo. Vokiečių infanterija ir tankai puolė Kaukazosos Armijos pozicijas vakariniam šone Narva upės. Jų pajėginga ataka buvo atmušta su skaudžiausiais žiemos nuostoliais. Mūšių vietoje krito 2,000 hitlerininkų. Dar daugiau jų krito pasikartojus atakoms.

Vokiečiai ir vengrai kontratakavo Karpatų kalnų srity, į rytus nuo Stanislavovo. Atakos tęsiasi ir dabar. Šiame fronte sunaikinta 2,300 hitlerininkų ir jų vasaų. Vokiečių ir vengrų kontratakos atmušamos.

Sevastopolio priemiesčiuose eina kraujingiausi mūšiai. Tūkstančiai rumdų ir vokiečių nuskendo Juodosiose mariose, Sovietų lėktuvams ir laivynui be perstojo atakuojant prieš konvojus.

Nuskandinta keturi transportai su kariais, didumo nuo trijų iki penkių tūkstančių tonų. Nuskandinta didelis skaičius baržų ir mažesnių laivų. Susigrūdė Sevastopolio uoste vokiečiai ir rumdai be perstojo apsaudomi Sovietų artilerijos.

Sovietų aviacija gausiai naudoja iš amerikonių ir britų gautais lėktuvais.

Verstinas Kareiviavimas Visuomet

WASHINGTON, Bal. 21.—Savo straipsnyje Collier's magazine Laivyu sekretorius Knox pasisako už įvedimą visuotino kareiviavimo visiems laikams. Jo nuomone, Amerika turi turėti reikalingai pajėgas atmušti atakas lėle valstybės ar valstybių kombinacijos.

Jis mano, kad geriausia imti armijon 17-18 metų jaunuolius.

Nemislyk apie Baltuosius Rūmus Washington!

Washington atsilabodoja koks tai kapitonas Borislav Tororovič. Sakosi atstovaujantis Dragų Michailovičij. Pasakoja fantastiškų dalykų apie Michailovičios "žygius".

Jis buvo ir Londone, bet ten jį labai šaltai traktavo. Todėl jis ir dūmė Washingtonan.

Ar ne laikas parodyti duris tociems avaniūristams?

Ne tik Chicagoj CIO atsiėkė didelę pergalę. Iš Winston-Sale, North Carolina, praneša, kad 12,000 Camel cigarečių gamintojų, dirbančių R. J. Reynolds kompanijai, išsikovojo unijines sąlygas. Reynolds kompanija pasirašė sutartį su CIO.

L. P. Ruskaita.

Naujas Italijos Ministerių Kabinetas

NEAPOLIS, Bal. 21.—Marsėlas Badoglio kiek reformavo savo ministerių kabinetą. Jisai pats pasiliekė premieru ir užsienio ministru.

Ministeriais be portfelių bus šie: grafas Sforza, liberalų vadas, filosofas Benedetto Croce, komunistų vadas Palmiro Togliatti (Ercoli) ir krikščionių demokratų lyderis Giulio Rodno.

Karo ir Laivyu ministeriais pasilikio senieji. Darbo reikalų ministru bus socialistas Dino Poli, o žemdirbiystės komunistas Fusto Gullo.

Ministerijon įeina ir Neapolio Universiteto rektorius prof. Adolfo Omedeo.

Jugoslavai Sulaikė Nacių Ofensyvą

LONDONAS, Bal. 21.—Juodkalnijoj, dviejose zonos, maršalo Tito jėgos sulaikė nacių ofensyvą. Iš vokiečių atimta visa eilė vietų, įskaitant ir Makovak.

Makedonijos partizanai išplėdė smarkių veiklų. Paimta nacių bazė netoli nuo Vranje.

Rytinėj Bosnijoj vokiečiai dar stipriai laikosi.

Jugoslavams tenka grumtis ne tik su vokiečiais, bet ir su jų talkininkais četnikais. Prie četnikų pastaruoju laiku prisidėjo ir albaniečių gaujos.

Kongresmanai Prieš Darbininkų Draftavimą

WASHINGTON, Bal. 21.—Armijos ir Laivyu vadovybė atkartinai reikalaujant draftuoti darbininkus karo darbams, kongrese stipriai nuotaika, kad nėra reikalo draftuoti darbininkus.

Panašiai pasisakė kongresmanai May, Costello ir Harness.

Iš Armijos ir Laivyu kas mėnuo atleidžiama apie 80,000 vyrų. Sako, juos reikia pristatyti prie darbų.

"America First" Už Dewey

WASHINGTONAS, Bal. 20.—Profasistas Gerald Smith, nacionalis direktorius America First Party, pareiškė, kad jo vadovaujamos organizacijos nariai vienigai balsuos už gubernatorių Dewey. Jie nori jį matyti šios šalies prezidentu.

Nužudė 10 Čekų Patriotų

GENEVA, Bal. 20.—Prahosje čekių vokiečių dienraštis "Nuev Tag" praneša apie nužudymą dešimties čekų patriotų. Nacių karo lauko teismas juos pasmerkė mirtin už slėpimą karo belaisvių.

Be to, sakoma, pas juos rado daug ginklų.

22 Ablavos Ant Caroline Salų

Aliantų Stabų Vakarė, Bal. 21.—Per penkis pastarąsias dienas jankiai laikni padarė 22 ablavas ant japonų bazių Caroline salose.

Sunkiausia daužyta lėktuvų instaliacijos Woleai ir Satawan salose. Šios salos randasi 150 mylių atstume nuo pamatinės bazės Truk.

Orinės operacijos prasieka plote 1,150 mylių ilgio, pavestika Pingeatp.

Šį trečiadienį ant Truk iškrista 46 tonai bombų.

MILWAUKEE SLAVŲ SUSIRINKIMAS

MILWAUKEE. — Balandžio 22 įvyks šio miesto ir apiečinės slavų susirinkimas. Kalbės Leo Krzywicki, prezidentas Amerikos Slavų Kongreso, ir profesorius Zmrah, čekoslovakų tarybos pirmininkas.

Grūdų Elevatorių Valdžios Kontrolėj

BUENOS AIRES. — Valdžia paėmė savon kontrolėn grūdų elevatorius ir šiaip jau sandėlius.

SAN SALVADORE KRUVINAS TERORAS

EL SALVADOR, Bal. 21.—Nužudyta dar 15 asmenų, 10 iš jų civiliai. Jie apkaltinti organizavime sukilimo prieš San Salvador prezidentą Maximino Hernandez Martinez.

(Prieš savaitę laiko buvo pranešta apie nužudymą dešimties kariškių.)

MEKSIKOS MIESTAS.—Pulkininkas Menendez, žymus San Salvadoro demokratų vadas, laimingai atvyko Meksikon. Jisai pasakoja apie kruviną terorą, kuris siaučia San Salvadore.

Vėlykų dieną Salvadore sostinė išdužyta tūkstančiai žmonių. Policija ir kariuomenė šaudė į demonstrantus. Tai buvo tikros skerdynės.

Martinezio režimui pasisekė nuslopinti sukilimą, kuriame dalyvavo daug kariškių ir dešimtis tūkstančių civilių. Dabar kersijama sukilimo vadų. Prezidentas Martinez yra fastis. Savo laiku jis gavo medalių nuo Hitlerio, Mussolinio ir Franco.

San Salvador yra vienatinė Amerikos respublika, kuri prisidėjo prie Anti-Kominterniško Pakto.

SAN SALVADOR.—Amerikos atstovas vyksta Washingtonan raportuoti savo valdžiai apie padėtį šioj mažoj Centralinės Amerikos respublikoj.

Missouri senatorius Harry S. Truman. Pradėta kalbos, kad jis gali būti demokratų išstatytas kandidatu į vice-prezidentus.

Japonai Pradeda Ofensyvą Kimijoj

CHUNGKING, Bal. 21.—Stambūs japonų armijos daliniai iš vakarų pusės pradėjo ofensyvą ir prastveržė per Peiping-Hankow geležkelio liniją, žemian Cengsien, Honan provincijoj. Jų ofensyvoje objektu yra kinų armijos daliniai, kurie kontroliuoja 15 mylių ruožlų tos nepaprastai svarbios susisiekimo linijos.

Iš šiaurės kiti japonų daliniai skina sau kelią link Lunghai.

Apskačiuojama, kad abiejose frontuose dalyvauja apie 60,000 japonų.

Kinams Sekasi Burmos Fronte

KANDY, Ceylon, Bal. 21.—Generolo Stilwell kinų armija pasekmingai stumia japonus link Kamaing. Nuo tos vietos tik 50 mylių iki svarbiausio japonų bastiono Myitkyina.

Indijoje, japonai siūnčia sustiprinimus savo daliniams, beveik apsupusiems Kohima. Kohima garnizonas sustiprintas, kai tan punktan per japonų liniją prastveržė būriai anglų ir indusų.

Imphal zonoje padėtis žymiai pagerėjo.

EUROPA PYŠKINO 9,000 LĒKTUVŲ IR BOMBANEŠIŲ

Ant Cologne Išmesta 4,000 Tonų Bombų. Dideli Gaisrai Paryžiaus Priemiesčiuose

LONDONAS, Bal. 21.—Vakar britų orlaivynas sturmingai atakavo Cologne, Paremio provincijos sostinę, Paryžiaus priemiesčių La Chapelle, vokiečių bazę Belgijoje Ottignier ir tulas kitas vietas.

Ant Cologne (Koelno) išmesta daugiau kaip 4,000 tonų bombų.

Britų misijoje dalyvavo 1,100 bombardierių ir kovos lėktuvų. Iš viso priešas pavašinta 5,040 bombų.

(Šiandien Berlyno radijas pranešė, kad jankiai bombardavo tulas vietas Rumunijoj ir Serbijoj.)

Per keturias pastarąsias dienas hiterių Europos tvirtovę pyškino 9,000 bombanešių ir kovos lėktuvų. Iš viso išmesta bent 17 tūkstančių tonų bombų. Orinė invazija eina pilnas garais.

Vakar Amerikos skrajojantiesiu tvirtovėn ir Liberatoriai daugė šturmuojančią. Labiausia jos fortifikuotą pajūrį.

Paryžiaus radijas praneša, kad Paryžiaus industriniuose priemiesčiuose padaryta daug žalos. Kilo didelių gaisrų.

(Berlyno radijas skelbia apie nepaprastą Amerikos ir Anglijos laivų koncentraciją, ruošiantis invazijai.)

Vakarykščiose atakose buvo tikto 16 britų lėktuvų. Cassino fronte veikia artilerija.

Australiečiai Nuskyrė Savo Delegatus

SYDNEY, Bal. 20.—Australijos darbo unijų taryba nuskyrė savo delegatus tarptautinėm darbo unijų konvencijon, kuri įvyks Londone birželio pradžioj. Jais yra Charles Crofts, buvęs tarybos sekretorius, ir Ernie Thornlon, plieno darbininkų unijos prezidentas.

Chicagoj Kalbėjo Donald Nelson

Chicagojos Komercijos Asociacijos susirinkime, kur dalyvavo 1,500 biznierių, sakė prakalbą karo Produkcijos Tarybos pirmininkas Donald Nelson ir du jo pagalbininkai Donald Davis ir L. Boulware.

Jie kalbėjo apie reikalingumą stiprinti karo produkciją.

22 Milionai Padangų

LOS ANGELES, Cal., Bal. 21. Gumos direktoriaus asistentas John Caswell teigia, kad šiais metais bus pagaminta 22 milijonai padangų (taisy) iš sintetinės gumos.

Padangų produkcija kyla iki skaitlinės 2 milijonų per mėnesį.

Pensylvanijoj Dega Miškai

HARRISBURG, Bal. 21.—Pensylvanijoj šiandien siaučia apie 60 gaisrų miškuose. Kovoti miškų gaisrus labiausia padeda moterys.

Suomių Spauda Prieš Sov. Sąjungą

STOCKHOLM, Bal. 20.—Didžiama laikračių rūsio, kad Sovietų Sąjunga silpnėja su kiekviena diena, nes laimėjimai frontuose jai labai brangiai atsieina ir jos rezervai baigii išsiseiti.

Laikraštis "Karjalainen" sako, kad SSSR jau taip kaip neturi rezervų.

Provincijoj einas "Satakunnan Kanssa" pasakoja, kad Hitleriai nesą pavojaus Rytuose. Jo taktika esanti "elastiška ir pasekminga."

So. Carolinos Seimelis Prieš Negrus

COLUMBIA, S. C., Bal. 21.—South Carolina seimelis, savo nepaprastoj sesijoj, priėmė įstatymą, kuriuo negrams draudžiama dalyvauti praimerėse. Pasakyta, kad valstijos valdžia neturi bendro negali turėti su partijų praimerėn.

So. Carolinos demokratai nesiskaito su Aukščiausio Teismo nusprendžiu, kuriuo negrams užtikrinta teisė dalyvauti praimerėse.

Ontario Darbo Federacija

TORONTO. — Canadian Congress of Labor susaukė unijų atstovų pasitarimą, kuriame nuspręsta įsteigti Ontario Darbo Federaciją.

Pasitarime dalyvavo 125 unijų atstovai.

"VILNIS"

THE SURGE
LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular edition...

Antas Stalingradas

SSSR aviacija ir laivynas nuskindino 10 vokiečių transporto laivų, kurie vežė naftą ir rumunų armiją iš Sevastopolio. Kiti 8 laivai sužaloti; kai kurie jų nuskeno irgi. Taipgi daugybė mažų laivelių ir baržų nusunkinta.

Sevastopolis, kaip rodo, bus antras Stalingradas vokiečiams. Didelį jų armija čia pakliuvo į spąstus. Bandyms išgauti ją oru ir jūrom nevyksta, nes Sovietų aviacija ir laivynas vyrąja čionai.

Sevastopolį SSSR armija turės labai didelį laimėjimą. Visai išvalymas prieš čionai bus svarbu ir tuo, kad didelės armijos galės eiti į kitus frontus ir žymiai sustiprins ten SSSR jėgas.

Paėmimas Sevastopolio dėlto bus keleporas laimėjimas. Ir tai artinasi. Klausimas rodo jau yra tik dienos kitos ar keleto dienu.

Nauja Badoglio Ministerija

Premieras Pietro Badoglio sudarė naują Italijos ministeriją. Ji bus koalicinė. Jon įeina ir opozicinės partijos, kurios turi sudarę bendrą frontą.

Badoglio pats pasiėmė užsienio ministeriją. Krikščionys demokratai (katalikai) gavo ministerį be portfelio, tokiais ministrais bus ir grafas Sforza ir Groce. Liberalams teko justicijos ministerija. Komunistams ekonomijos ir darbo ministerija.

Darbiečiams demokratams agrulktūros ministerija. Viešųjų darbų ministerija teko liberalams demokratams. Kadangi visos demokratiškesnės partijos prie fašizmo Italijoje buvo slaptos, kai kurios faktiniai ir negyvo, tai mažai žinoma apie jas ir dabar, dėlto ir sunku pasakyti apie ministerijos gerumą.

Tiek tačiaus aišku, kad ji plačiau apimanti—veik visas sroves ir visus sluoksnius—ir dėlto bus daug geresnė už buvusią valdžią, kuri neturėjo visuomeninio pagrindo. Reikia laukti, kad Italijos situacija žymiai pagerės, kad Italijos žmonės daugiau savo valdžią pasitiks, geriau į savo ateitį žiūrės ir dėlto prisidės prie karo prieš nacius.

Italijos fronte dalykai nekaip eina. Būtinai reikia gerinti padėtis. Italijos frontas teikia daug pasitikėjimo naciams, taipgi palaiko viltis Hitlerio satelitų. Jei Italijoje nesisektų naciams, visos viltys bent derybinę taiką gauti pas vokiečius žlugytų. Gal būt susidarius naujai Italijos ministerijai dalykai pagerės. Jie turėtų pagerėti. Abelnai kovojanti prieš nacius žmonės įgaus geresnę įvą matydami, kad vienoj naujų naciu atimtoj šaly jau įsikūrė demokratiškesnė valdžia.

Balkanose

Londonė patvirtinta, jog Rumunija tikrai reikalavus taikos sąlygų. Sovietų vyriausybė, sutikime su Britanijos ir Amerikos vyriausybėm, įteikus Rumunijai sąlygas. Ar Rumunija priims, daug priklausio ir nuo to kaip daug naciai turi armijos ten, kiek Rumunijos valdžia paisys susikirsti su naciais.

Sakoma, naciai bijo, kad Antonescu gali būti antras Badoglio, t. y., kad Rumunija gali pereiti prieingon pusėn. Ar ji tai darys kol kas peranksti spėti.

Vienas dalykas aišku, Rumunija neturi ką laimėti toliau kariuodama. Jos laukia vien didesnis naikinimas. Bet tui Hitlerio satelitai jau parodė, kad ir didžiausiai beviltėi esant jie laikosi su Hitleriu.

Pats Rumunijos taikos įieskiojimas rodo jos silpnumą ir pavėiks į žmonių morale, jei taikos nebus.

Kitas geras reiškinys Balkanose, tai Jugoslavijos ir Graikijos partizanų tartis, ką skelbia Jugoslavijos liaudies valdžios radijas.

Kai kas manė, kad Jugoslavijos karalius Petras bandys susitarti su partizanais, bet po pastarasis pareiškimas Londone rodo ką kitą. Tas pareiškimas yra neprielankus ir Britanijai. Petro gedrumas ir jo patriotizmas taigi buvo perkainuotas. Jis nėra toks, kaip tuliems atrodo šis. Jis nori vesti seną jugoslavų tremtinės valdžios politiką, kuri baigia savo dienas.

Graikų su jugoslavais susitarimas sustiprins kovą prieš nacius abejuose šalyse. Labai svarbų žygi padarė Turkija. Jos vyriausybė pareiškė, jog sulaukio siuntinio Vokietijai chromo, reikalingo amunicijos gamybai. Jei pareiškimas ir bus vykdomas, tuomi duodama smūgis naciams.

Balkanose taigi Jungtinių Tautų pozicija žymiai stiprėja, naciu silpnėja.

Del Ateities

Edward Grigg, buvęs valstybės ministerio pavaduotojas, kalbėdamas parlamente šepėjo, kad Anglijai išsvengti "Pearl Harbor" ateity būtina stipresnė sąjunga su SSSR. Neuztenka vien sutarties, kočia Britanija turi su Sovietų Sąjunga. Jis sako, reikės ir militarinės sutarties.

Kitos šaly, toliau nuo Anglijos, ir norėdamas mažai galėti padėti Anglijai. Išsvengti naujo karo, Britanija būtinai turi padaryti sąjungą su SSSR.

Po karui SSSR bus pati galingiausia šalis Europoje ir Azijoje. Be gerų su ja santikių mažesnis šalis negalės būti užtikrintos, kad nauji agresoriai šia nepuls.

Vienas darbiešis parlamento narys sakė, kad Anglija po karui bus socialistinė. Girdi, jau dabar dalis jos yra socialistinė, o po karui ir kita dalis taps tokia. Suprantama, ir socialistinei šaliai reikės saugumo, dargi labiau negu tokiai Anglijai, kaip ji dabar yra.

Nori Paslėpti

Washingtonė prasidėjo byla 30 aspenų, kaltinamų fašizmo suokalbį prieš demokratinę šios šalies valdžią. Tarpe kaltinamųjų yra galvos fašistinių Amerikos grupių, taipgi Hitlerio agentai, kaip Viereck, Kunze, fašistinės propagandos skeidėdėjai.

Visi jie vienu ar kitu būdu padėjo naciams ar japonams, o karo metu tai yra didelis prasižengimas.

Tuli kaltinamųjų bando paslėpti savo prasižengimą keldami triukšmą ir "durnavodami" teisme ar iš lauko teismo, tarytum tai būtų kokia komedija.

Nežūrint ką jie darys, kokias gudrybes jų advokatai naudos, jie nepaslėps nuo Amerikos žmonių savo veido. Jie padėjo Hitleriui puldinėdami savo valdžią, kurstydami prieš Amerikos sąjungininkus šiame kare. Veikiausia ir džiūrė tai mokės tinkamai įvertinti, nepaisant jų pastangų padaryti iš šios bylos komediją ir tuo būdu paneigti jos rimtį.

LEIT. GENEROLAS JOSEPH STILWELL

Kasdien Aliantai darosi veiklesni Kinijoje ir Burmoje, ir tas faktas kreipia visu atygd į amerikietį—Leit. Generolą Joseph W. Stilwell. Stilwell yra štabo vadas po generalissimo Chiang Kai-shek ir aktyviai komanduoja kinų ir mūsų pulkus Burmoje šiandien. Žūrėdami į Stilwell praeitį matome, kad gal jis per daugelį metų ruošėsi dėl tos svarbios roles.

Originaliai Stilwell paėjo iš Yonkers, netoli New Yorko miesto. Jo tėvai siuntė jį į West Point Akademik tik todėl, kad jam buvo reikalinga varžingė disciplina. Tėvas buvo gydytojas. Jaunasis Stilwell pildytas prie grupės aukštesnės mokyklos vaikų, kurie pavogė "ice cream" ir susibarė su mokytoja. Jis mėgo rengti visokių sponus.

Užbaigęs West Point Akademiją jis tuoj išsiūstas į Filipinus. Tenai praleido keturis metus, kitus tris Kalifornijoje, ir sugrįžo atgal į West Point mokytoju. Praeitame kare jis išvyko į Prancūziją. Tenai jis priklausė prie Britų vyriausio štabo ir vėliau prie francūzių. Dalyvavo įvairiose kovose ir St. Mičel. Buvo apdovanotas Distinguished Service Medal už puikų darbą kaip štabo Vado pagalbininkas.

Sugrįžęs į Jung. Valstijas 1919 m. Stilwell tuoj išvyko į Kalifornijos Universitetą išmokyti kinų kalbą. Per tris metus sekė mokslus Peking, Kinijoje. Jis taipgi apsižino su šalies dūle ir senoviška literatūra. Daug kinų ji vadina draugu ir maloniai priima jį į savo namus. Jis grįžo į Jung. Valstijas ir buvo perkeltas į Infantry School, Fort Benning, Georgia valstijoje. Buvo mokytojas Command and General Staff School, Fort Leavenworth, Kansas.

1926 m. jis vėl grįžo į Kiniją su 15-tuoju pėstininkų pulku Tientsine. Kaipio Leit. Pulkininkas jis buvo Amerikos jėgų štabo Vadas. "Sugrįžęs į Jungtines Valstijas čia buvo du metai ir vėl išvyko į Kiniją kaip militarinis atstovas mūsų pasiuntinybę. Nuo 1939 iki 1941 m. komandavo pulkus Texas valstijoje ir Kalifornijoje. Įvyko Pearl Harbor užpuolimas. Stilwell misteriskai dingo per kelis mėnesius. Kada nuo jo vėl girdėti jis buvo Kinijoje kaip štabo vadas kinų 5-tos ir 6-tos armijos dėl Chiang Kai-shek. Jis turėjo kelis Amerikos vienetas Kinijoje, Indijoje ir Burmoje.

Gegužės mėn., 1942 m. japonai greitai vyko per Burmą pasiekė Burmos Kelią. Buvo vintinėlis reikmenų kelias į Kiniją. Priešas jau buvo užėmęs visus Kinijos pakranė miesto. Japonai buvo puikūs džiunglių kovotojai. Jie išarė mažesnius Amerikos ir Britų pulkus atgal į Indiją ir svarbus Burma Kelias žuvo. Kareiviai vadina Stilwell Dėdė Juozas. Nors jis visada reikalauja disciplinos, jis su savo vyras draugiskai gyvena. Su jais miega, valgų jų maistą ir kenčia jų vargus.

Apleidžiant Burmą, Stilwell asmeniskai vedė savo štabą iš šimtų amerikiečių, britų ir kinų 140 mylių per džiungles. Jie galėjo vaikšioti tik 105 pėdas per minutę, su dešimt minučių poilsio kas valandą, čm 20 dienų pasiekė saugią vietą Indijoje. Stilwell'o žodžiais "the allies took a hell of a beating" ir jis pridėjo atimti tą kelią nuo japonų.

Stilwell sako, kad kinai yra pirmos rōšies kareiviai jeigu jie tik galėtų gauti tinkamą medžiagą. Kinai jį praverdžiuo "Shiliti-wei" kas jų kalboje reiškia "tas, kuris vykdo svarbią istoriją."

Jo visa šeima išmoko mandarinių-kinų kalbą. Viena duklė apsižino su kinų muzikais instrumentais, kita piešia kinų stiliu. Sūnus kapitonas armijoje. Stilwell 60 metų amžiaus. Jis dangiau panašus į mokytoją arlia misjonierių negu į kareivį.

Stilwell toli keliauja oru. Praeitais metais birželio mėnesį Chiang pasaukė jį su kitais Amerikos oficieriais į konferenciją Chungkinge. Už dviejų mėnesių jis buvo New Delhi, Indijoje, kaipo Chiang'o pasiuntinys, lavinti kinų pulkus. Po Stilwell komanda Kinijoje randasi labai aktyvė aviacijos vieneta po garsojuo: generolo Chennault, ir kita grupė oficierių, kurie lavina tūkstantais jaunų kinų oficierių pėstininkų ir artilerijos taktikos. Mes ten jau pasimėtinė kelias "field" liginines, narial yra Amerikoje gimę kinai. Pristatėme kinų armijai įrengimų ir mūsų veterinarai gydė kinų armijos arklius ir jaučius. Galime siųsti reikmenis per pavojingą oro kelią Indijoje, bet siūnėme tik lašėli pagali kinų reikalavimui.

Kovo mėn. pirmą kartą girdėme, kad kelios Amerikos pėstininkų vienetas katriavo su kinų pulkais šiaurės Burmoje. Skaitlius mūsų Gudancalno veteranų jau perkeldavo šimtus mylių per džiunglius pastangoje atidaryti trumpą kelią į Burmą Kelią. Jų komandierius yra Dėdė Juozas. Neseniai spaudos pranešime jis sakė: "Noriu pabrėžti faktą, kad kinai ir ame-

Stai jau čia pat ir pavasaris. Saulutė vis smarkiau pradeda šildyti ir gaivinti visą gamtą, budint iš žieminio įmygio.

Saulė. Kokia tai neaprieinama galybė! Saulė, Pasaulis, Visas pasaulis priklauso saulei. Jos vulkanuojanti energija išjudina visokią gyvybę. Kad ne saulė, tai nebūtų nei mūsų, nei jokių gyvūnų, nei jokio augalėlio.

Tiesioginiai ir netiesioginiai mes nuolat semiame neišsėmiamą saulės energiją. Saulė—didžiausias gydytojas. Naudokimės saule. Gaudykime jos tvieskiančią šviesą.

Saulės šviesa padeda nugdyti daugybę odos ligų. Bučiuoto nubučiuoja visokių šausus, bumburus, dešervines. Sustiprina kaulus, dantis, kremzles, sąnarius.

Saulės šviesa atneša kuno sutvirtina visą organizmą, netik kad pačią odą. Tačiau—atsargiai, pamažu, labai laipsniškai—pradėkit pažinti su pavasario saule.

Nuvažioto pirmą kartą vasarą pajūrin ir nemielasirdingai nusipieškint saule yra kvailas sportas.

Nereikia ir to. Kad ir neatpažinti, bet jei labai dažnai būsi saulėj ir svilinsi savo jautrius baltuotė odą, tai gero irgi iš to nebus. Gali būti ir bloga ir labai bloga.

Daugelis baltodžių ūkininkų ar žvejų ilgai nui saulės pavojingą odą. Nuo perdidelio ultra-violetiniu spindulių veikimo balta jautri oda nenudega, nepasidaro ruda, bet apsideigina, lupasi skiautelemis. Pigmento baltaodžiai labai mažai teaugauna, ypač jei netiksliai naudojami saule: retkarčiais tegauga saulės ir perligai esti saulėj atsikyko.

Tokiems irgi gera ir naudinga pabūt ant saulės, bet reikia prie jos prisipratinti išanksto, iš pat antkysto pavasario. Pradėt tik su keliomis minutėmis ir gana. Kitą dieną vėl tikta kelėti minutų, neudodant odai nė gerai parausti. Už kokios savaitės jau galima ir kiek ilgiau pabūt saulėj.

Kai oda už kelių savaičių rikičiai sykin kovoja ir miršta. Je gražini sugyvena. Nors kartais klydau, bet spėju, kad visa Hawang Valley tuoj bus mūsų.

Kinai mums reikia ingi, jeigu mes paimeime japonus. Atgavime Burma Keliu bus neišpasakytai sunkus uždavinys, bet kinų ir amerikiečių pulkai po generolo Stilwell jau pakirto kelią. F. L. I. S.

SAULĖ IR ULTRA-VIOLETINĖS LEMPOS

pasidarė kiek tamsesnė, tada ji gali išlaikyti ir pusvalandį saulės.

Bet perdėti su saule baltaodžiams, heliofobams negėrai. Nuo perdidelio saulės deginimo tokiems oda vietomis pasidaro skregždėta, strazduota. Vietomis atsiranda net karpos, plokščios rudos karpos. Ir tos karpos gali net atsiverti, opos iš jų gali pasidaryti.

Panašiai esti ir su ultra-violetinėmis lempomis. Tokių lempų spinduliai sveika atneša daug daly, ypač žiemą. Bet ir čia reikia nuosaikumo. Juodbruviai ir tamsiaodžiai ilgiau gali pabūt tokių spindulių šviesoje, bet baltapeiskiai privalo pasisaugoti. Toliau nuo lempos ir tik kelias minutes. Paskiau galima ir arteliau ir ilgiau, kol oda apspiranta. Tai žalos nebus, bet bus naudinga. Senam žmogui reikia atsargiau su saule, nes jo oda opesnė ir sausesnė.

Dr. J. J. Kaskiaučius.

Saulės šviesa padeda nugdyti daugybę odos ligų. Bučiuoto nubučiuoja visokių šausus, bumburus, dešervines. Sustiprina kaulus, dantis, kremzles, sąnarius.

Saulės šviesa atneša kuno sutvirtina visą organizmą, netik kad pačią odą. Tačiau—atsargiai, pamažu, labai laipsniškai—pradėkit pažinti su pavasario saule.

Nuvažioto pirmą kartą vasarą pajūrin ir nemielasirdingai nusipieškint saule yra kvailas sportas.

Nereikia ir to. Kad ir neatpažinti, bet jei labai dažnai būsi saulėj ir svilinsi savo jautrius baltuotė odą, tai gero irgi iš to nebus. Gali būti ir bloga ir labai bloga.

Daugelis baltodžių ūkininkų ar žvejų ilgai nui saulės pavojingą odą. Nuo perdidelio ultra-violetiniu spindulių veikimo balta jautri oda nenudega, nepasidaro ruda, bet apsideigina, lupasi skiautelemis. Pigmento baltaodžiai labai mažai teaugauna, ypač jei netiksliai naudojami saule: retkarčiais tegauga saulės ir perligai esti saulėj atsikyko.

Tokiems irgi gera ir naudinga pabūt ant saulės, bet reikia prie jos prisipratinti išanksto, iš pat antkysto pavasario. Pradėt tik su keliomis minutėmis ir gana. Kitą dieną vėl tikta kelėti minutų, neudodant odai nė gerai parausti. Už kokios savaitės jau galima ir kiek ilgiau pabūt saulėj.

Kai oda už kelių savaičių rikičiai sykin kovoja ir miršta. Je gražini sugyvena. Nors kartais klydau, bet spėju, kad visa Hawang Valley tuoj bus mūsų.

Kinai mums reikia ingi, jeigu mes paimeime japonus. Atgavime Burma Keliu bus neišpasakytai sunkus uždavinys, bet kinų ir amerikiečių pulkai po generolo Stilwell jau pakirto kelią. F. L. I. S.

Geležinkelių Atstatymas

Raudonoji Armija per pastatinius metus išvadavo iš hitlerinių plėšikų jungo didžiulius tarybines žemės plotus. Traukdamiesi vokiečiai su profesionalių banditų metodiskumu visur naikina tarybinius miestus ir kaimes.

Su ypatingu įjirtimu vokiečių plėšikų armija naikina geležinkelių linijas, tiltus, mazgus, stotis. Tačiau tie jų naikinimai nepasiekia tikslo: geležinkelių linijos visose išvaduose srityse atstatomos nematytai greitais tempais.

Sunaikintų geležinkelių atstatymu užsiima geležinkelių kariuomenė ir specialios Susisiekimo Kelių Liaudies Komisarjato formacijos.

Nuo 1943 kovo mėn. buvo atstatyta apie 8,000 kilometrų geležinkelių linijų. Visa eilė svarbiausių magistralių, kurias hitlerininkai norėjo ilgam laikui paraližuoti, vėl įjungta į veikiančių geležinkelių tinklą. Be to, užfrontėje nuolat statomos plačių ir siaurų geležinkelių linijos.

Atstatant geležinkelių tiltus vartojama nauja technika, kuri dvigubai pagreitina atstatymo procesą.

Per dvi savaites Centriname, Voronežo, Pietų Vakarų ir Pietų frontuose buvo atstatyta 1,350 kilometrų geležinkelių, daugelis stočių ir stambių mazgų. Viename rajone per vieną mėnesį buvo pastatyta visiškai nauja fronto linija.

Per visą tėvynės karo laiką tarybiniai geležinkelėdžiai atstatė daugiau kaip 15,000 kilometrų geležinkelių linijų, daugiau kaip 70,000 kilometrų telegrafo ir telefono linijų, daugybę tiltų, stočių ir kitų susisiekimo kelių įrengimų.

Produktas leit. generolo Stilwell, kinietis kareivis, linksmi mosikuoja kulkovsavižiu po pasekmingo mūšio su japonais Burmoje.

SU LIETUVIAIS KARO FRONTE—

Neužilgo Vilnyje pradėti mes spausdinti labai idomy raitą garsojo mūsų rašytojo Antano Venclovo. Tai yra smulkmeniškas reportas ką jis matė ir patyrė atkakles lietuviuskų tautinius Raudonosios Armijos dalinius įvairiose mūsų frontuose. Paritariame ne tik patiems atydziai perskaityti, bet duoti šis kopijas Vilnius tiesa, kurie jos dar nepreneruvoja.

Mokslo Dalykai ir Margumynai

IVAIRENYBĖS

Anglija davus Amerikai: 100 orlaivių savo žemėj. 600 orlaivių. 200,000,000 svarų maisto 1943 metais. Daug kitokių įvairių dalykų Amerikos armijai Anglijoje.

Anglija Davus Sovietų Sąjungai: 4,690 orlaivių. 3,000 tankų. 3,000,000 porų kurpių ir nemažai amunicijos.

Sovietų Institutas Eksperimentales Biologijos rodė judį kaip pagydoma negyvi gyvuliai. Jau 15 minučių praėjus nuo užmušimo gyvenas atgaivinamas.

Sakoma, tai duoda galiomybių ir žmones atgaivinti. Žmonės užmušti ar mirę nuo kraujo nubėgimo ypač būsią galima atgaivinti.

Ceylon, kur dabar Aliantų komandos Indijai ir visai tai sričiai stabas, yra didoka sala pat pietiniam gale Indijos. Nuo Ceylono yra ne taip jau toli (skersai vandenį) į Burma ir Olandijos salas Rytų Indijas.

Pacifiko vandenynas yra kur kas didesnis už Atlantišką, bet Pacifike yra tikslantčiai salų ir salelių. Net ir pat viduryje, tarp Amerikos ir Azijos yra salų—Midway, Wake ir kitos. Teisybė, jos yra gerokai į pietus.

Ties ekvatorium ypač yra daug salų.

Atlantike siauriausia vieta yra tarp Brazilijos ir vakarinės Afrikos. Čia irgi yra salukės vandenynė.

—A-n-s.

KAVOS ISTORIJA

Mažai kam žinoma, jog jei ne mohamedoni religija, vargiai mes taip mėgtume šiandien puoduką karštos kavos.

Kada pranašas Mohamedas uždraudė savo sekėjams gerti svaiginančius gėrimus, tik tada žmonės pradėjo plačiau vartoti kavą kaip ne svaiginantį gėrimą.

Dar šimtmečius po to europiečiai neragavo kavos. Pabaigoje 17-to šimtmečio, laike turkų-austrijų karo, austrai sumušė turkus ir privertė greitai nedisintis atgal taip, kaip dabar nešali vokiečiai kryžiai iš Sovietų Sąjungos.

Apžiūrėję turkų paliktą mantą vienas austrijokas aptiko nemažą kavos pupelių. Sumintę turkai belaisviai davė nurodymus kaip tas pupelės paspirtinti, sumalti ir padaryti gardų gėrimą. Austrijos sostinėje Vienoje gal dar tebėra paminklas, patatytas pirmam kavos virėjų Europoje.

Ne ant kart kava įėjo į madą ir mohamedonių tarpė. Iš pradžių buvo paskelbta, kad ir kava, kaip vynas, yra svaiginas gėrimas. Dėlto 15-tam šimtmečyje Egipte netik buvo uždrausta gerti kava, bet sunaikintos visos kavinės, o kavos "butlergeris" bausti kaip šalies išdavikai.

Anglijos karalius Charles II davė įsakymą uždaryti visas kavinės Londone. Ne tai dėl to, kad kava būtų svaiginas gėrimas, kaip tvirtino pirmieji pranašai Mohamedo pasekėjai, bet kad suėję kavinėse žmonės pradėjo politikauti priešais imperatorišką karaliaus valdžią.

—S-as.

TEHERANAS. — Keturi nauji agentai, kurie slėpėsi pas Kašgari genį, pagaliai atiduoti anglams. Trys naujai parašutėliai čia nuleisti, o ketvirtas dirbes vokiečių ambasadoje Teherane.

Abelnai manoma, kad po karui, kai karo produkcijos laboratorijos paleis daug jose dirbančių, tai bus daug mokslinių darbininkų, bet Dr. Ray Lyman Wilbur bijo, kad po karui pritrūks mokslininkų ir technikų.

Jis sako, kad moksliniam darbams studentų mokyklose skaičius net dviem trečdaliais nupuolė.

Visos šalies žemdirbystėje veikia 9,080,000 darbininkų, kaip skelbia Agrikultūros Departmentas. Pereitais metais dirbo 233,000 daugiau kaip šmet.

Vidutinė algą žemdirbių yra \$6.90, bet pietinėse valstijose mokama kur kas mažiau—vidutiniai tik \$2 į dieną.

Iš kur būtų arčiausia nuo sausžemio Tokio bombarduoti?

Iš Kiska salos į Tokio yra 2,040 mylių.

Iš Kamčiatkos—1,550 mylių.

Iš Sanchajaus, Kinijoje—1,114 mylių.

Iš Vladivostoko—640 mylių.

Arčiausia būtų iš Korejos.

Keletas lietuvių karių yra New Caledonijoje. Kur yra ta sala?

Ji yra biskų į šiaurę nuo Australijos, anoj pusėj ekvatoriaus. Sala ilga, bet ne plati. Pirmą karą ją valdė Francūzija.

Kodėl Fijii salose žmonės mažiau civilizuoti kaip Naujoji Zelandija?

Fijii salos yra prie pat ekvatoriaus. Jose yra labai karšta.

Būrys mūsų pėstininkų lėmija iš už barikadų kaip mūšiški aviatoriai daužo japonų įtvirtinimus Empress Augusta įlankoje, Bougainville saloje. Japonai iš šios vietos jau prasa linii.

TAS "SLAPTASIS" GINKLAS

Kaip Garsas Gali Užmušti Žmogų.

Dar ir dabar dažnai tenka pastebėti laikraščiuose apie kokius tai "sekretnus" ginklus, kuriuos būk načiai esą išradė ir tu-tuojaus panaudosi prieš Aliantus.

1940 metais načiai buvo apgulė Antverpą. Vienoje tvirtovėje belgai didvyriškai gynėsi. Bet načiams pasisekė šturmu paimti tvirtovę. Paėmė dėlto, kad načiai turėjo keleriovių skaitlingesnes jėgas. Išveržus načiam į tvirtovės vidų štai kokis vaizdas atsivėrė prieš jų akis:

Tvirtovėje buvę vyrai vieni gulėjo ant grindinio, kiti sėdėjo įvairiose pozose ir nei vienas nesijudino iš vietos, nors iš paviršiaus ant jų kūnų nebuvo galima pastebėti jokių žaizdų.

Načiai skubiai nufotografavo įvykį ir labai plačiai paskleidė tada dar nekariuojančiose šalyse įrodymus, kad jie turi išradę kokį tai slaptą ginklą, nematomus "spindulius", kurie ant vietos žmogų suparalyžiuoja.

Aišku, mūsų militarinii ekspertų tas nesuklaidino. Bet kiek paprastų žmonių priėmė šį nacių triksų už gryną pinigą, sunku apskaitliuoti.

Tačiaus fotografijos nebuvo suklastuotos. Jos parodė tikrą tikriausią teisybę kokioje padėtyje atrasta tvirtovės gnyneji. Bet tai nebuvo paseka kokio "slaptų ginklo" ar "nematomų spindulių," o darbas eksplozijos garso.

Pirma negu pradėsime apkaltinimą garsui, susipažinkime kas ištikrųjų yra garsas. Garsas yra niekas daugiau kaip oro bangavimas. Kas nors suvirbina orą ir iš tos vietos akimirksnyje prasideda žiedas oro bangos. Jis sklaidžiasi ratu aplink arti 1,200 pėdų į sekundą greičiu. Juo didesnis sukrėtimas, tuo smarkiau oras ima banguoti, tuo didesnis banga.

Pavyzdžiui padarykite sekamą bandymą: Nuėję prie ežero kai vandens paviršius visai tykus, įmeskite akmenėlį. Pastebėsite kaip iš tos vietos, kur akmenėlis įkrito, vandens banga pradės risti žiedu į visas puses.

Lygiai tas pats atsitinka sukrėtus orą. Sukrėsti galima įvairiausiai būdais. Net kalbėdami suvirbiname orą liežuviu ir kitais kalbos organais. Be to—negirdėtume žmogaus kalbos. Sausnait iš šautuvo oras suvirbinamas daug smarkiau negu kalbant. Dėlto sakome, kad šūvis išdavė didelį garsą. Juo didesnis šautavas, kamuolė, bomba, ypatinai pačios didžiosios "blockbusters"—tuo didesnis sukrėtimas oro, didesnis garsas.

Pakalbėsime apie pačius didžiausius sukrėtimus, didžiųjų bombų eksplozijas. Jūs jau matėte kaip ežero vanduo pradėjo banguoti įmetus jį mažytį akmenėlį. Tiesa, bangelė buvo labai mažytė, vos pastebima. Bet įsivaizdinkite, jei ton vieton būtų iš didelio aukščio kritęs akmuo miesto rotušės dydžio? Banga lengvai būtų jums parvertusi.

Dabar įsivaizdinkime, jog netoli jūsų sprogto milžiniška bomba. Sujudinta milžiniška oro banga jums kaip plunksnų partrenks ant žemės nei juste nepajusite. Apsidūrusi su jums oro banga vilynija toliau, o iš pakos ją sekta gal apie 5 pėdų pločio tuštuma. Pirmoji banga jums palietė gal skaudžiai, veikiausia jūsų galvoje trūko gyslos ir kraujas pasileido į smegenis. Antroji, tuštumos banga, taip jau pavojinga. Patekus jon, nors mažiausiai dalelei sekundes nebesant oro spaudimo iš lauko, viduriniai žmogaus organai tiesiog eksploduoti eksploduoja.

Pirmame pasauliniame kare turėjome daugybės pavyzdžių taip vadinamo "shell shock" invalidų karių. Nors iš paviršiaus fiziškai jie atrodė nepažeisti,

bet pasilikto amžini ligoniai. Šiame kare tokių bus dar daugiau. Tik dabar mūsų laimė medicinos mokslas jau surado būdus kaip pagydyti tuos "shell shocked" vyrus.

Jie yra aukos karinio garso. Nuo eksplozijos pirmiausia tapo pažeisti jų smegenys. Garso bangos suplėšė galvoje kraujagysles ir jie laikinai paliko suparalyžiuoti. Paralyžiai gali būti prashalintas bent dalinai, bet pilnam pagydimui reikalinga operacija. Operacijoje apvaloma smegenys nuo sukrektėjusio kraujo ir sutaisoma pažeistos kraujagysles. Po to sužeistasis pilnai atgauna sveikatą.

Tas pats garsas ant vandens yra keleriovių pavojingesnis negu ant sausžemio. Mat garso bangos oru banguoja tik 1,180 pėdų į sekundą, o vandeniui net 4,800 pėdų į sekundą. Dėlto jūreiviai specialiai apmokomi kaip elgtis laike bombardavimo. Ir taip yra jau viešai pripažinta, kad načiams tro-pėdavus mūsų lėktuvnėsi "Wasp" diktas skaitlius jūreivių žuvo patekę tiesiai pačiam sukūrin milžiniškos garso bangos kai nacių torpėda sprogo net desėtkus pėdų po vandeniui.

Negirdimi Garsai.

Čia kalbėjome apie pačius didžiausius garsus, kurie gali netik suparalyžiuoti žmogų patekusį į jų bangą, bet ant vietos užmušti. Mažesni garsai, kaip tai mūsų pačių kalba, ktdikio verkasmas, paukščio čiulbėjimas ir tt., vien malonūs, kiti netaip jau malonūs, bet juos girdime, prie jų prispratome ir... labai mažai apie juos težinome.

Jau žinome, kad garsas yra oro virbėjimas, banga-vimas. Jei dar atsimenate savo lekcijas ant piano, tai žinote, kad garsai yra dalinami į storus ir plonus. Arba, kaip muzikantai sako, į žemus ir aukštus. Juo virbėjimas retesnis, tuo garsas žemesnis, storesnis. Pavyzdžiū turime smuikos ir piano stygos. Storosios stygos virba

IR BITELES DIRBA TEVYNEI

Sovietų karas prieš pasaulio pabaisas nacių neviename suteikė nemalonių "surpriza." Juk dar nepamiršote kaip pradžioje karo vienas nusispicavęs redaktorius (ir dar "daktaras!") tvirtino, jog kaip Sovietų piliečiai pamatys, kad Hitlerio santvarkoje daug maloniaus gyventi, jie kaip vienas sukils ir nuvers Stalino valdžią.

Pijušo pranašystė neišpildė.

Dar daugiau: Netik žmonės, visų šešiolikos Sovietų Sąjungos respublikų piliečiai, šimtu nuosimčių susimobilizavo mušti nacių, bet jau ir biteles!

Tikra teisybė! Tiesa, biteles kovoje su nacių ne-vartuoja tankų, bombierių nei kanuolių. Bet namų fronte jos tiek pagerino produkciją medaus, kad pinigaiškai vargiai kas galėtų tą apskaitliuoti.

Maikopo Agrikultūrinės Ekspertimentacijos stoties vedėjas E. Arefejevas senai jau studijavo biteles. Kaip ir visi patyrę bitininkai, Arefejevas žinojo, kad natūraliai bitelių pagamintas medus visai neturi vitamino C' ir mažai, labai mažai kitų vitaminų.

Po ilgų bandymų prof. Arefejevas surado, kad bitelės gali ir kartųjį kininą "gaminai" kaip ir saldųjį medų. Maikopo Agrikultūrinės Ekspertimentacijos stoties vedėjas E. Arefejevas senai jau studijavo biteles. Kaip ir visi patyrę bitininkai, Arefejevas žinojo, kad natūraliai bitelių pagamintas medus visai neturi vitamino C' ir mažai, labai mažai kitų vitaminų.

Po ilgų bandymų prof. Arefejevas surado, kad bitelės gali ir kartųjį kininą "gaminai" kaip ir saldųjį medų. Maikopo Agrikultūrinės Ekspertimentacijos stoties vedėjas E. Arefejevas senai jau studijavo biteles. Kaip ir visi patyrę bitininkai, Arefejevas žinojo, kad natūraliai bitelių pagamintas medus visai neturi vitamino C' ir mažai, labai mažai kitų vitaminų.

rečiau, jų garsas žemesnis. Juo plonesnė styga, tuo ji virba tankiau. Pagaliau prieiname dešinėje piano pusėje prie pačių plonųjų, kurių nebegali pasiekti nei geriausias sopranas.

Sustokime čia, nes jei dar eitume toliau, jei plane būtų dar plonesnii stygų, tai jų virbėjimo mes jau nebegirdėtume. Jos taip greitai virba, jog ausys nebegali spėti pasekti jų bangavimu. Tačiau ir jos išduoda garsą.

Moksliaški tai negirdimi garsai vadinami "supersonic" ir "ultrasonic." Kaip anie didieji garsai yra net mirtingi žmogui, taip ir tie negirdimi garsai veikia tuo pačiu principu. Aišku, žmogui jie žalos negali padaryti, nes mes juos nei negirdime. Bet mokslas juos jau pritaikė bombarduoti įvairiom kenksmingom bakterijom. Ir jie lygiai taip veikia, kaip anas nacių "slaptasis ginklas" Antverpe. Tai yra, jų bangos palietusios bakterijų "vidurius" ir jų "smegenis" suparalyžiuoja, sudrasko jų "žarnas."

—Laukiviški.

Dar ir to negana. Visi atsimename kiek daug rūpesčio sukėlė Aliantų šalyse kaip japonai pasigrobė Rytų Indijas. Iš tų salų pasaulis gaudavo kininą. Tai nepavojojamas vaistas nuo drugio. Dar ir dabar pas mus civiliai be gydytojo recepto negaus vaistinėje kinino, nes kiek jo turima suvartojamas mūsų ginkluotųjų jėgų sveikatos apsaugai.

Neaiškinsiu čia ką daro mūsų šalies galvos, kad biteles gali ir kartųjį kininą. Dideliame reikalui prisiejęs, veikiausia ir mūsų gerieji valdžiai ateitų tėvynei pagelbon kaip sovietinės biteles.

Tikrai taip. Prof. Arefejevas surado, kad biteles gali ir kartųjį kininą "gaminai" kaip ir saldųjį medų. Į bitelių maistą jis pridėjo truputėlį kinino. Jos tą kartumėly suvalgė, pervirškino, sumušė su geliu nekuro, sudėjo į korius ir Sovietų bitininkas gavo naują produktą—kininą maistą su medum!

Sovietų gydytojai išbandė naują produktą ir išnešė vienbalsį sprendimą: Naujasis kininas netik priimnesnis žmogui vaistas, bet daug greičiau pereina į kraują negu natūralusis, gamintas iš sinchona krūmokšlio žievės.

Nesistebėčiau, kad pakaitėte apie tai vienas man žinomas "daktaras" pakelbės svietai, kad Rusijoje ir biteles "parsidavė" Stalinui!

—Studentas.

Kodėl Civiliams Trūksta Gumo?

Karo departamentas (per OWI) praneša, jog civiliai automobilistai negreitai gali tikėtis gausią naujus taterius. Ir štai kodėl:

Vidutinio dydžio tankui reikia 810 svarų gumo.

Kovos lėktuvui 105 sv. 75 milimetrų kanuolės ratams 404 sv.

37 mm. kanuolės ratams 70 sv.

Nedideliam ambulansui 200 sv.

Armijos trokui 270 sv. Vienos mylios telefono vielom 19 svarų.

Tai tiek šiems įrankiam reikalinga gryno gumo. Be to, dar naudojama ir sintetinis gumas arba perdirbtas iš seno.

Jei prisiminsime, kad visu šių įrankių reikia ne tikslantčiai, bet šimtais tikslantčių, tai suprassime kiek sunaudojama gumo. Vien tik elektrinių vielų, kurios turi būti išnepluotos gumos, armija sunaudoja kas mėnesį po 3,000,000 svarų.

LEIT. VLADAS KAVOLIUNAS

Aleksandro Nevskio Ordenu
Kavalerius.

Rašo Jonas Šimkus.

Nelengva buvo Vlodo Kavoliūno jaunystė. Gimęs 1919 metais, Rokiškio apskrityje, Gaidžgalės kaime darbininko šeimoje, nuo pat prisimintinių jaunystės dienų turėjo pakęsti trūkumus, vargus, o dažnai ir alkį. Troškimas mokytis buvo neaprasytas, bet neturta klūdė mokytis. Ir tik kai tėvai persikėlė į Rokiškį, Vladas stojo į progimnaziją ir baigė 4 klases. Toliau mokytis mokykloje nebebuvo įmanoma. Kavoliūnas ėmė mokytis šaltkalvio amato, užsidirbdamas pats sau duona. Bet vakarais, kai grįždavo nuvargęs iš dirbtuvės, Vladas griebdavosi knygos ir atkakliai, pats, be kieno nors paramos, išėjo 5 ir 6 klases kursus, o paskiau eksternu išlaikė egzaminus iš 6 gimnazijos klasių.

Jau vaikas būdamas Kavoliūnas mėgdavo dainą ir jo balsas skardėdavo gimtojo kaimo palaukėse. Vėliau atsirado nuosirdžių draugai, kurie Kavoliūnui patarė mokytis dainavimo.

Bet rūstus gyvenimas diktavo savo kelią. Buvo nelengva su juo nesiskaityti. Aplink matydama skurdą ir vargą, aiškiai matydama ir visų tų blogumų priežastis, Kavoliūnas prisidėjo prie nelegalaus veikimo prieš smetoninę diktatūrą.

Bet Smetonos sunęs greit susekė Kavoliūno veiklą ir 1938 metais jis buvo suimtas. Kalėjime praslinko ištisi metai, o kai vėl išėjo į laisvę, Rokiškio darbiniai kračėsi Kavoliūno, bijodami užsitraukti slapstosios policijos pyktį ir turėti savo dirbtuvėje pažangų jaunuolį.

Kavoliūnas susikrapštė paskutinius grašalius ir išvažiavo į Kauną, laikyti egzaminų į Konservatoriją. Egzaminai puikiai pavyko, bet konservatorijoje mokytis negalėjo, nes neturėjo iš ko gyventi ir kuo už mokslą susimokėti. Smetoniniais laikais viską sprendė tik pinigai.

Tarybų valdžią Lietuvoje Kavoliūnas sutinka tarnaudamas kariuomenėje. Jis pasirenka karinį kelią ir vyksta į Vilniaus karo mokyklą. Ten jis turi progos mokytis ne tik karo mokslo, bet ir bendrojo lavinimosi dalyku. Nepamiršta ir dainos. Ypatingai mėgdamas sportą, lavinasi ir toje srityje.

Bet Vladui Kavoliūnui, kaip ir tūkstantams kitų Lietuvos jaunuolių, neligai teko džiaugtis tarybų santvarkos suteiktais galimais.

1941 metų birželio 24 dieną Kavoliūnas jau dalyvauja pirmosiose kautynėse su vokiečių parašitininiais netoli Švenčionėlių.

—Mūsų mokykla,—pasakoja Kavoliūnas,—gavo įsakymą likviduoti nutūpusius vokiečių oro banditus. Vokiečiai raitėsi kaip kirminai,

bet nė vienas iš jų neištrūko gyvas. Aš tame mūšyje, kiek dabar pamenu, nudėjau ne mažiau kaip 10 hitlerininkų. Bet vokiečiai veržėsi ne tik iš oro. Greit pasirodė ir jų tankai. Mes kovėmės ir su tankų daliniais, bet greit gavome įsakymą pasitraukti.

Prasidėjo sunkus pasitraukimo kelias, nuolatos kaunantis su vokiečių priešakiniais būriais. Kavoliūnas prisijungė prie bestraukiančio ir Tarybų Sąjungos užnugarį Lietuvos korpo dalinių.

Tose kautynėse Kavoliūnas sunaikino įvairiais ginklais arti 100 vokiečių. Traukiantis per Bieclorusiją Kavoliūnui teko praeiti nepažįstamose vietovėse traškanojančių girių tankumynus ir pelkių plotus, kur ištisas 5 dienas nebuvo įmanoma gauti jokio maisto.

Bet visi sunkumai nepalaužė Kavoliūnui nei sveikatos, nei valios kovoti su vokieškais grobikais.

Kavoliūnas išvyksta į karininkų mokyklą tolimame Tarybų Sąjungos užnuguryje ir į ją baigia jaunesniojo leitenanto laipsnį. Vos baigęs mokyklą, jis tuoj stoja į Raudonosios Armijos lietuviškų tautinius dalinius ir prasideda naujos kovos su nekenciamais ir jau neblogai pažįstamais vokiečiais.

1942-43 metų Raudonosios Armijos puolime Kavoliūnas nukovė keliolika vokiečių, bet akis į akį susitikti su hitlerininkais nepavyko. Atejo liepos 5 diena. Vokiškasis žvėris, sutelkęs didžiulės savo technikos ir gyvosios jėgos mases nedideliam bare, staiga puolė mūsų pirmąsias linijas. Vokiški bombonešiai didžiulėmis bangomis veržė užvertę lietuvių pozicijas bombomis. Bet kai į lietuvių linijas ėmė rėplyti vokiški tankai, jie buvo sutikti tokios mūsų ugnies, kad palikę daugiau kaip dešimt degančių pamušų tankų, greit pasuko atgal.

Tada dalinio vadas davė įsakymą leitenantui Kavoliūnui su 40 kareivių automatininkų išmesti vokiečius iš jų apkasų pirmojoje vokiečių linijoje, kad tuo būdu paruošti netoli buvusios vokiečių rąkose gyvenamosios vietovės užėmimą.

Kavoliūnas su savo kovotojais skubiai pasirodė žygiui. Priešais buvo aukšta žolė, kurioje siepiantis buvo saugu slinkti vokiečių apkasų link.

Praslinko keliolika įtemptų minučių. Pagaliau lietuvių būrys prisirišanti prie apkasų. Toje vietoje nebuvo matyti nė vieno vokiečio. Kavoliūnas pirmas įšoko į apkasą, o paskui į ir kiti kariai.

Apkaso užsikimė vienas karys patylomis šoktelėjo: —Drauge vade, už pasisukimo frica!

—Nešauti! Veikti tyliai! —sukomandavo Kavoliūnas patylomis.
Leitenantas Kavoliūnas pirmas šoko prieš vokiečių

—Teatras“ atviram ore Tarawa saloje, Pacifike. Mūsų kareiviai, sako, mėgsta šitokį prastumą. Bet i“teatru“ užėmė jie tegali tik gervę oficialų pakvietimą nuo vietinių salos gyventojų.

sargybinius. Nuo stipraus smūgio automato buože nuvirgo pirmasis vokiecis. Antrasis vokiecis bandė sugriebti Kavoliūną už gerklės, bet Kavoliūnas akimirka griebėsi savo suomiško peilio ir juo smogė priešui. Priešas atbula ranka kirsdamas per Kavoliūno alkūnę, išmušė peilį. Tada mūsų didvyris nuplėšė nuo vokiečio gulvos geležinį šalmą ir juo suskaldė vokiečio galvą. Per nepilnas dvi minutes nuo Kavoliūno rankos žuvo du vokiečiai. Jo draugai taip pat veikė žaibo greičiu. Keliolika fričių liko beguli apkasuose, o du fricai pasidavė į nelaisvę. Visa tai buvo atlikta be šūvio.

Susidorėjęs su vokiečių sargybomis, Kavoliūnas savo vyrus padalino į grupes ir ėmė sūpti vokiečių jėgas kituose apkasuose. Į vokiečių apkasus pasipylė rankinių granatų kruša. Matyt, vokiečiams pasirodė, kad priešas tiesiog iš dangaus ant jų sprandų užvirto. Vokiečių tarpe kilo panika. Nors jų buvo kelis kartus daugiau, bet lietuvių narsumai ir staigumas pakirto vokiečių pasitikėjimą savo jėgomis.

Apkasuose prasidėjo atkaklios grumtynės. Lietuvių daugiausia naudojosi durtuvais ir granatomis. Vokiečiai iš artimos distancijos bandė atsisaudyti, bet jų šūviai buvo visai netaliki.

Pats Kavoliūnas grumtynių metu durtuvu nudobė dar 6 vokiečius, o visas jo būrys išguldė daugiau kaip šimtą fričių. Vokiečiai, matydami neatsilaikysią, puolė iš apkasų bėgti netolimo miškelio link.

—Negalėjome susilaikyti nesijuošk,—pasakoja Kavoliūnas,—kai vokiečiai iššokė iš apkasų pasileidę bėgti. Jie bėgdami avėsi batus, atsiseigė diržus ir visa tai metė į šalį, kad paspruktų iš mūsų kiurų. Bet mūsų kariai šį kartą pasinaudojo automatais ir daugelis fričių, miško nepasiekę užvertė kulnis.

Pats Kavoliūnas vokiečius vijosi savo būrio priešakyje. —Rodos vienu šuoliu šokte įšokau į miškelį, kuriame pasislėpė vokiečiai,—sako Kavoliūnas.— Nepaprastai įkaršči pagautas staiga pajutau, kaip tiesiog po pat mano nosimi sublizgėjo kaž-

koks daiktas ir išgirdau spraktelėjimą. Tik tada susivokiau, kad į mane atkištas vokiečio revolveris. Bet, matyt, vokiečiai iš skubumo nepatyrino, ar revolveris užtaisytas, ir iššovė iš tuščių. Žinoma, jeigu revolveris būtų iššovęs, gal būtų manim būtų buvę baigta. Bet dabar aš greitai judesiu trenkiau vokiečių per ranką ir išmušiau revolverį. Tada vokietis, kuris man atrodė aukšto ūgio ir stambaus eudėjimo, visu ūgiu metėsi ant manęs, ieškodamas savo nagais sugriebti mano gerklę. Bet jam šis bandymas nepavyko. Aš akimirksniu pasisukau ir, pats gerai nepamenu, rodos, atbula ranka smogtelėjau smūgi durtuvu. Po to išgirdau, kaip kažkas sugargaliavo. Ir tada pamaužiau, kaip mano durtuvas peršmėgė vokiečių gerklę. Tai buvo dešimtas ir paskutinis vokiecis, kurį nudobiau savo ranka liepos 5 d. trijų valandų mūšyje.

Tai buvo nė eilinis vokiecis, o senas hitlerinis vilkas, karininkas, su trimis geležiniais kryžiais, Romelio korpo dalyvis, pasižymėjęs mūšiuose Afrikoje su angliais.

Likę gyvi vokiečiai nuspruko giliai į miško tankmę. Kavoliūnui duotas uždavinis: išmesti priešą iš priešakinį apkasų—buvo įvykdytas. Tame mūšyje vokiečiai turėjo didelių nuostolių, tuo tarpu iš Kavoliūno 40 žmonių būrio nežuvo nė vienas ir tik 8 buvo lengvai sužeisti. Tai buvo ne tik nepaprastos, bet ir nuostabios kautynės, kokių iš viso nedaug tepasitaiko. Jos nepaprastos tuo, kad priešas turėjo tokių didelių nuostolių gyvyja į šoną, mūšio lauke paliko 3 sunkiuosius kulksvaidsius, 5 lengvuosius, 4 minosvaidsius, 2 prieštankinius pabūklus, daug šautuvių ir automatų ir paliko savo pozicijas, o mūsų kariai išėjo visi be nuostolių.

Kautynėms pasibaigus, Kavoliūnas, kuris buvo sužeistas į abi kojas, su savo 7 sužeistais draugais patys nuėjo į sanitarinį punktą, kur jiem buvo sutarstytos žaizdos. Po kautynių Vladas Kavoliūnas buvo priimtas kandidatu į VKP (b).

Nepraslinko ir diena, kai apie Kavoliūno žygį žinojo duotas įsakymas lietuvių draunų apdovanoti aukštu Aleksandro Nevskio ordenu.

Blouais ir Šmeižtais Netoli Nueisi

Pittsburgh, Pa. — Laike SLA viršininkų rinkimų buvo viena iš didžiausių agitacijų varoma prieš Mažukną, kad tik sumeskeriojus daugiau balsų Dargiui. Visokie šmeižiantai lapeliai pasipylė, pradėdant pačiu SLA prezidentu ir baigiant grigaitiniais pastumdėliais. Ir štai kokios pasekmės buvo trijų SLA kuopų Pittsburchio balsavimuose: už Mažukną buvo paduota 106 balsai, už Dargį 14 balsų.

Kodėl Pittsburchio SLA nariai tikrai didele didžiama balsų pasisakė už Mažukną? Atsakymas yra vienas ir aiškus: Mažuknos ir Dargio darbai yra žinomi dėl pittsburchiečių ir tie balsavimai parodė, katram iš jų SLA nariai turi pasitikėjimą ir todėl blouai ir šmeižtai nieko nepagalbėjo jiems.

Kitas Blouais ir Šmeižtais.

Kaip buvo šaukiama progresyvių žmonių konferencija, kovo 26 d., š. m., tai Gabaliusko „klapčėukas“ Bakanas paskelbė visoj prohtilerinėj spaudoj, kad niekas į tą konferenciją nevažiuotų. Žinoma, kad kiekvienas mąstantis žmogus tiktai nusijuoškė iš tokio žiolo Bakano pareiškimo. Dabar tik klausimas, ar nėra kas daugiau pasislėpę čia? Man rodos, kad taip. Progresyviai žmonės susirenka ir daro planus, kaip pagelbėti suvargusiems Lietuvos žmonėms ir kaip tą pagelbą greičiau pasiūsti, nes jau arta ta diena, kada hitlerininkai bus išginti iš Lietuvos. Pagelba bus tuojau pasigyta nuo Amerikos lietuvių ir bus išgirsti balsai nuo Lietuvos žmonių ir tada hitlerininkams užsibaigs dolerių žuvasimas. Jie negalės daugiau lietuvių visuomenės augdinti.

Soho Dėdė.

Buvęs Fašistų Vadas
Paspruko Šveicarijon

ZURICH. — Čia atvyko Giuseppe Bastiani, buvęs Italijos ambasadorius Londone, taigi buvęs Fašistų Tarybos narys. Dabar Mussolinio klika jį miriop pasmerkę. Jam hetgi pavyko pasprukti.

duotas įsakymas lietuvių draunų apdovanoti aukštu Aleksandro Nevskio ordenu.

ADF REMIA CIO PRIES DIES KOMITETA

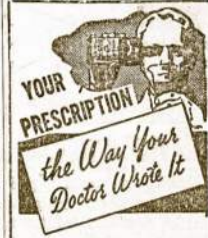
WASHINGTON.—ADF unijų laikraštis remia CIO reikalavimų patyrinėti Dies Komiteto knygas, kad patirti kam leidžiama to komiteto pinigai. ADF laikraštis smerkia tą komiteta.

MAYTAG

Fabrika
Patarnavimas
Leiskite žinovam pataisyti ir perbudavoti jus

Chicago
Kompanija
1230 S. Western Ave.
SEEley 2366

Ankštai patarys mūsų fabriko atstovai išmok jus rasti tai, ko kaitinysite.

Kaip Dakteras Parašė
JUSŲ RECEPTAS
Svarbiausiu dalyku jūsų gyvenime yra receptas. Jūs negalite atsiduoti likimui... ant išdėmami osaktyti, kad receptas naudojamas materio ir jo sąlygomis. Mes didžiulėmis eksperimentais yra svarbiausia dalimi mūsų biuio. Valutas našta tik laisninti, registruoti ir petyre farmacistai. Maltelės ir chemikalai yra naudojami vien iš geriausių. Pagaliau dvejoja patikrinimo sistema garantuoja akuratumą, kuriuo būtų galima padidinti. Leiskite mums išpatyti jūsų sekanči recepta.

UNION DRUG CO.
35th & S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

JUSŲ AKYS

Daug geriau matys aktyvūs deatynius ekranu per siuos akinčius.

5.50
Pirmas atskaiti mūsų krasvėnais paruoštus optinius ir optinius PINTY PINGULI
16 Dienų
16 Išbandymai

PASTIPRINKIMAS
GARANTUOJAMAS

VELTUI
EGZAMINACIJA
KASPRERTI

Atvyks nuo 9 iki 6 ir Viduriamis iki 7 P. M.
1337
Mason
Avenue
Chicago
5200

Atvyks nuo 9 iki 6 ir Viduriamis iki 7 P. M.
1337
Mason
Avenue
Chicago
5200

Atvyks nuo 9 iki 6 ir Viduriamis iki 7 P. M.
1337
Mason
Avenue
Chicago
5200

SVARBIOS KNYGOS

VIREJA
Sutaisė K. Petrikienė

Kiekviena šeimininkė privalo šią knygą turėti savo namuose.
224 puslapiai, kainą \$1.00, dabar galite gauti tik už 75c.

Lietuvių Kalbos Gramatika

Prilaukyta Amerikos Lietuviams
Sutaisė Dr. D. Pilka
Kaina.....\$1.00

Kuno Kultura

Tikri ir Naudingi Sveikatai Kūno Mankštiniai. Patraukliai ir Naudingi Mūsų Žmonėms. Su 15 paveikslų teles. Vertė iš rusų kalbos V. Ignas.
Kaina.....50c

The New Lithuania

Aparomas, kas dėjos Lietuvos, Smetonai pagubus į Berlyną. Parafė Anna Louise Strong.
Pulapų 64, kaina.....10c

Gyvajai Lietuvai. Eilės

LTS Valstybinė Leidykla, Moskva, 1942. Eilijų rinkinys: Liadas Gira, Salomėja Nėris, Antanas Venclova, Kostas Korsakas, Jonas Šimkus, Eduardas Mielaitis.
Eilės parašytos Lietuvos kėnciant mačų terora—naukinimo metu. 90 puslapų, kaina 35c.

Istorija Abelna

Nuo seniausių Kinijos laikų—2600 m. prieš Kristaus gimimą iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedonionio, 146 m. prieš Kristaus gimimą, knyga 498 puslapių. Surafė Dr. A. Bucevicius. Kaina.....\$1.25

Bukite Amerikos Piličiaus

Knygė dēsto, kaip tapti Amerikos piliečiu ir suprasti demokratijos veikimą; pilietiškes pamokys naują knygę parašė Chas P. Kol. Kaina.....35c

English-Lithuanian Self-Instructor

Tai rankovėsis angliškai kalbančioms mokytis lietuviškai. Taipgi gali pasinaudoti lietuvių, norintieji mokytis angli kalbą.
Parafė Dr. J. J. KASKIACIUS
Pulapų 252, stipriausiu sudimo apdarais, kaina \$1.50.

Tuli Musų Parazitai

Knyga 126 puslapių, parašyta Dr. A. Petricko. Jima aiškina apie žmogaus parazitus: mases, uodus, niežius, erkės, blaus ir t. t. ir t. t. ir apie jų kenksmingumą, taipgi kaip juos šalinoti. Labai naudinga kiekvienam pasitikyti.
Kaina.....50c

Pirmoji Pagelba Ligoj ir Nelaimėj

Šioj knygutėj yra keli dešimtų tūkštų gerų patarimų, nurodymų, kaip daryti susirgus kokia nors liga, ką daryti nelaimingose atsitikimuose. Dr. J. J. Kaskiacius daug darbo padėjo, kol parašė šią labai svarbią patarimų knygėlę.
Kaina.....\$1.00

Alkoholis ir Spiritiniai Gėralai

Šioj knygutėj Dr. J. J. Kaskiacius nurodė, kaip padėti alkoholis ir įvairius alkoholinius gėralais. Kaina.....50c

Saugokitės Vėžio

Knygutėj aiškina: Kas tai yra vėžys, kaip pasirodo, kaip padėti vėžio liga, gydymas ir kaip išvengti to bėdos ligos. Parafė Dr. J. J. Kaskiacius. Kaina.....15c

“Vilniaus Administracija”
3116 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

LIETUVIAI BAŠKIRIJOJ

M. Meškauskienė.

Hitleriniams budeliams užpuolus Tarybų Sąjungą, daugelį Tarybų Lietuvos piliiečių laikinai teko evakuoti iš savo tėvynės Lietuvos į Tarybų Sąjungos gilumą.

Nemažai lietuvių apsigyveno Baškirijos Autonominėje Tarybų Socialistinėje respublikoje. Tarybinė Baškirija savo plotu ir gyventojų skaičiumi prilygsta Lietuvai. Tai jauna Tarybinė Respublika, kuri dar vos prieš 50-40 metų gyveno klajoklių gyvenimu. Baškirija savo gamtos turtais yra viena turtingiausių seserų gausioje Tarybų Sąjungos šeimoje. Joje yra naftos šaltiniai, geležies, anglies ir aukso kasyklos, ji turtinga gyvulininkyste ir javų ūkiu. Baškirija, gulinti Uralo paežerėje, yra nuostabus grožio šalis—jos paviršį puošia aukšti uolų kalnai, vingiuotos upės, žali slėniai ir tankūs miškai. Tarybų santvarka davė baškiry tautai laisvę, paaukė ją į kūrybos darbą bei kultūringą gyvenimą.

Šioje Tarybų laikais pražydusioje respublikoje rado sau jautrią prieglaudą ir brolišką rūpestingumą šimtai evakuotų lietuvių, kurie nedidelėmis grupėmis bei atskiromis šeimomis gyvena ir dirba įvairiuose Baškirijos miestuose ir kaimuose. Tarybų Lietuvos evakuotiems piliiečiams čia ne vien tik suteikiamas darbas, butas ir maistas, bet ir sudaromos visos sąlygos, mokyti, įsigyti specialybės, kelti kvalifikaciją. Lietuvos evakuotiems vaikams steigiamos mokyklos ir lietuviški vaikų namai. Lietuvių karių šeimoms teikiama visokeriopa materialinė parama. Mūsų evakuotieji, tiek jaunas, tiek senas atsidėję dirba pramonėje bei žemės ūkyje, stengiamiesi savo darbu stiprinti krašto gynybą. Vyrams išėjus į frontą prieš hitlerinius banditus, jų vietas įmonėse bei laukuose užėmė moterys.

X (Uralo) rajone gyvena apie 20 evakuotų lietuvių. Šis rajonas turtingas aukso kasyklomis. Lietuviai niekad nebuvo dirbę prie aukso kasimo darbo. Tai yra sudėtingas, reikalaujantis įgudimo bei atkaklumo darbas. Tačiau, kai lietuviai vyrai išvyko į frontą, jaunuolė Onutė Jakaitė pirmoji pasakė: "Brolis išėjo į frontą, aš einu dirbti ir aukso kasyklas. Kiekviena aukso krūopelytė—yra ginklas prieš hitlerinius žmogėdras." Jos pavyzdžiu pasekė visi tame rajone gyvenę lietuviai jaunuoliai ir jaunuolės. Po dviejų mėnesių Baškirijos radijo pranešė apie Lietuvos jaunuoles stachanovietes, kurios už pavyzdingą darbą buvo premijuotos ir viešai pagirtos.

"Pradžioje buvo sunkoka, bet man praktiškais patarimais padėjo baškirė drg. Tansula Farlahmedova. Pramokau ir įgudau. Dabar išdirbu kasdien po 2-3 normas," smagi kalbėjo Albina Vaičiūnaitė. Justina Eidukaitytė pridūrė: "Administracija mūsų darbą vertina ir mums rūpinasi. Be paprastų pietų visiems, mes dar gauname keturių patiekalų pietus stachanoviečių valgykloje.

Sterilitamakas yra vienas pramoningiausių Baškirijos miestų. Čia gyvena kelios dešimtys evakuotų lietuvių. Pradžioje tik vyrai dirbo stambiose įmonėse. Ji jiems išvykus į lietuviškus Raudonosios Armijos dalinius, pirmosios į didžiulį mėsos kombinatą nuėjo dirbti jaunuolės Elenutė ir Zinaida Pociūtės. Jų pavyzdžiu nuėjo ir kitos lietuvaitės. Pradžioje buvo nelengva. Pirmą kartą toks darbas. Bet draugų baškiry padedamos pramokė ir įgudė. Po pusantro mėnesio daugumą jų jau dirbo po 200% normas. Vis dėlto iš visų savo uolumu ir ryžtingumu sky-

rėsi sesutės Pociūtės. Mėsos kombinato vadovybė jas kelis kartus premijavo.

"Negalime ramiai prisiminti mūsų tėvynę Lietuvą, kurią mirdžioja kruvinas Hitlerio batas. Norime vykti į frontą. Ak, kad būtume medicinos seserys, galėtume gydyti mūsų sužeistuosius kovotojus," dažnai su užsidegimu kalbėjo Elenutė ir Zinaida. Kai mūsų vyriausybė suorganizavo Molotovo mieste medicinos seserų kursus, drgg. Pociūtės buvo pasiųstos į kursus. Jų dėžiams nebuvo galo. "Tai lyg sapnas! Aš vis dar netikiu, kad būsiu medicinos seseris ir gydsiu sužeistus mūsų kovotojus," negalėjo atsidžiaugti Elenutė.

Tame pačiame Sterilitamako mieste gyvena Kaniauskų šeima. Kaniauskui išvykus į frontą, jį mėsos kombinatą stojo dirbti Kaniauskienė. Jos dukrelė Janytė kombinatas priėmė ir savo vaikų darželį su pilnu išlaikymu. Drg. Kaniauskienė visur buvo pavyzdinga. Ypatinę dėmesį ji rodė mašinoms. Tuo sidsidomėjo cecho vadovybė. "Aš svajoju būti soferiu," atsakė Ona Kaniauskienė ir meisterio klausimą. Sterilitamake naftos trestas suorganizavo respublikinius soferių kursus. Kombinato vadovybė pirmuoju kandidatu pasiuntė Lietuvė Oną Kaniauskienę. Kursuose ji dirbo su tikru lietuviškas darbininkės atkaklumu. Praktika sekėsi puikiai. Sunkiausia buvo perkąsti kietą teorijos kevalą. Ji kantriai jį krito. Egzaminus išlaikė labai gerai, už ką ją naftos trestas pasiuntė stažotis į vieną stambiausių Uralo mašinų statybos gamyklų. Jos dukrė Janytė gyvena ir mokosi lietuviškose vaikų namuose Gorkio srityje.

Čia paminėta tik keletas pavyzdžių kaip dirba, įsigyja specialybės ir kvalifikaciją mūsų evakuotieji piliiečiai. Tokių pavyzdžių labai daug. Jų rasime kiekviename mieste ir kaime. Tokių dėmesiu ir rūpestingumu apsupti evakuotieji lietuviai.

Baškirijos sostinėje Ufoje gyvena apie pora šimtų lietuvių. Vieni jų dirba įmonėse, fabrikuose, kiti įstaigose. Jaunimas mokosi. Ufos medicinos institute mokosi keturios Vilniaus universiteto studentės. Trys Kauno universiteto studentai studijuoja naftos institute. Daug lietuvių mergaičių ir berniukų mokosi vidurinėse mokyklose, technikuose, lanko įvairius kursus. Jie aprūpinami stipendijomis, bendrabučiais, maistu ir drabužiais.

Kadaigi Lietuvai teko pirmas hitlerininkų smūgis, daugumas mūsų evakuotųjų nespėjo pasiimti drabužių ir išvyko tik vasariškai apsirengę. Sąjunginė vyriausybė jį tai atkreipė dėmesį ir mūsų evakuotiems išskyrė drabužių fondus už kelis milijonus rublių. Baškirijoje gyvenantieji lietuviai gavę žeminius drabužius, batus, vilokus, įvairių medžiagų viršutinius drabužiams bei baldiniam. Visi mokyklinio amžiaus vaikai gavo vatinus kombinezonus. Karių ir daugia vaikėms šeimoms drabužiai buvo išduoti nemokamai.

Taip gyvena ir dirba Baškirijoje evakuoti lietuviai. Tas draugiškumas, jautrus rūpestis ir tėviška globa yra ne kas kita, kaip tikros tarybinų tautų draugystės išraiška, genialios stalininės tautinės politikos rezultatas. Toks draugiškias su gyvenimas šiomis sunkiausiomis tėvynės karo dienomis Tarybų Sąjungos tautas dar labiau sujungia į vieną kovingą ir nenugalimą tautų šeimą ir įkvepia naujiems laimėjimams ligi galutinio hitlerinių žmogėdrų sunaikinimo.

Skambins Varpais Kaip Prasiđės Invazija

NEW ROCHELLE, N. Y.—Kun. Styles paskelbė, jog prasiđes invazija Europoj bažnyčia skaitys tai taip svarbiu įvykiu, kad skambins varpais.

STOCKHOLMAS.—Nacių žurnalas "Der Deutsche in Schweden" grąsinančiai ragina visus vokičius Švedijoje neparodyti silpnumo ir nusiminimo. Kurie parodys nusiminimo dėl Vokietijos nepasiekimų, skaitlys "dezertyrais."

WASHINGTON.—Jennings Perry, redaktorius iš Tennessee valstijos, reikalauja tuoj pasvarstyti ir priimti bilij priekštas kurie imami 8-se pietinių valstijų už teisę balsuoti.

Reikalauja Priimti Bilij Priekš Poll Taksus

WASHINGTON.—Jennings Perry, redaktorius iš Tennessee valstijos, reikalauja tuoj pasvarstyti ir priimti bilij priekštas kurie imami 8-se pietinių valstijų už teisę balsuoti.

VISKO PO BISKĮ

Iš Portland ir Oregon City, Oregon.

Tolimas svetys F. Abekas aplankė ir mus orengiečiai balandžio 4 dieną. O balandžio 5 dieną mūsų organizacijos, kaip tai: LDS 106 kp., Oregon City, Ore., LLD 223 kp., Oregon City, Ore., ir LLD 4 kp., Portland, Ore., surengė bendrai vakarėlį ir prakalbas pas draugus S. O. Umbrasas, Oregon City, Ore. Jį prakalbas atsilankė būrelis žmonių. Mūsų gspadinės prisinėšė skaniai pagamintų valgių. Jos tuos valgius aukavo. Šios mūsų gspadinės aukavo valgius: V. Ulksienė, L. Jazelskienė, O. Umbrasienė, D. Mikėnienė, S. Stupurienė, Nina Betts, O. J. Urbon užfundi-jo sodė.

Ačiu už tai visoms gspgspadinėms.

Kaip žinome, draugas F. Abekas važiuoja su maršrutu dėl "Vilnies" dienraščio reikalų. F. Abekas yra "Vilnies" redaktorius ir geras kalbėtojas. Jis pasakė gražią prakalbą. Jis kalbėjo apie karą ir ateinančius rinkimus, nepamiršo ir mūsų Lietuvas. Savo kalboje jis pabrėžė, kad karas dar gali tęstis ilgai, nes priešas dar drūtas, tačiau karą laimės Jungtinės Tautos.

F. Abekas pasisakė už prezidento Rooseveltto ketvirtą terminą. Jis mano, kad prez. Rooseveltas turėtų būti vėl išrinktas ketvirtam terminui. Sako, kad beveik visos darbo unijos ir kitos organizacijos stoja už išrinkimą Rooseveltto.

Baigdamas savo kalbą ragino, kad visi būtume lojaliūs šiai šaliai ir dirbtume pasiryžusiai, padėtume kiek galėdami dėl karo laimėjimo. Ragino nepamiršti Sovietams teikimo pagelbos, kad greičiau karą laimėtume. Paskui prisiminė, kad reikia neužmiršti ir savo reikalų, t. y., liaudies laikračių "Vilnies" ir "Laisvės".

Prisiminus apie "Vilnies" namo morgielių, tuojau šie draugai aukavo:

- M. Jonikaitis \$5.00
- A. Petrašūnas 5.00
- Jim Karbanski 5.00
- C. Marcinkus 5.00
- J. Stupur 5.00
- J. Urbon 5.00
- F. Ulksis 5.00
- A. Sharka 5.00
- L. J. Jazelskienė 2.00
- R. Smalinskienė 1.00
- M. Yankauskienė 1.00
- A. Spomer 1.00
- Nina Betts 1.00
- D. Mikėnienė 1.00
- S. Umbrasas 1.00
- A. Rimkus 1.00

O dar ant išlaimėjimo liko surinkta \$11.65. Su smulkiosiomis aukomis išviso sukelta \$61.55 dėl "Vilnies" namo išmokėjimo.

Prakalbos pavyko puikiai, kad ir pasitaikė viduryje savaitės, kuomet visi dirba.

Dėl išlaimėjimo Nina Betts aukavo vieną setą pagalgvi užvalkalų ir pusę kvortos deginies. Už jos dovaną surinkta \$11.65. Ačiu Ninai Betts už paramą.

tu ačiu visiems aukautojams, gspadinėms ir draugams S. O. Umbrasas už vietą.

- Balandžio 2 dieną LDS LDS 106 Kp. Susirinkimas. 106 kp. įvyko susirinkimas pas draugus F. V. Ulksius. Per šį susirinkimą vienas draugas prisiminė apie "Liaudies Balsą", Kanados lietuvių laikraštį, kad jiems reikia pinigiskos paramos. Šie draugai "Liaudies Balsui" aukavo:
- A. Bruchas \$1.00
- M. Jonikaitis 1.00
- S. Palinauskas 1.00
- J. Stupur 1.00
- C. Marcinkus 50
- S. Danil 50
- F. Ulksis 50
- Anna Murphy 50
- J. Karbanski 50
- J. Urbon 25
- N. Betts 25
- J. Matuzas 25
- L. Jazelskienė 25

Išviso sudėta \$110.00

Tai graži auka. Sirdingai tarau visiems aukautojams ačiu!

Išviso suaukavo \$7.50

Ačiu visiems aukautojams.

Lietuviams Parama.

Pereitą mėnesį mes orengiečiai pasiuntėme \$110 dėl lietuvių raudonarmiečių nupirkimui pundelių, kurie šiandien taip galingai kovaja sykiu su galingąja Sovietų Sąjungos Raudonąja Armija prieš nacius ir fašizmą.

Ši auka puot surinkta ant blankos. Aukavo šie: S. D. Palinauskai, Oregon City, Ore. \$25.00
J. S. Stupur, Portland, Ore. 10.00
J. Urbon, Portland, Ore. 5.00
A. Bruchas, Portland, Ore. 5.00
A. Petrašūnas, Portland, Ore. 5.00
G. Monoff,

'Vilnies'

(Darbininkų Spaudos B-vės Sėrininkų)

SUVAZIAVIMAS

Gegužės (May) 7

11 val. ryle

Lietuvij Auditorijoj 3133 S. Halsted St. Vakare

BANKIETAS Su Turtingu Programu

- Portland, Ore. 5.00
- Jim Yoke, Portland, Ore. 5.00
- M. Jonikaitis, Portland, Ore. 5.00
- W. R. Smalinskai, Portland, Ore. 5.00
- F. V. Ulksiai, Oregon City, Ore. 5.00
- S. Danil, Oregon City, Ore. 5.00
- Jim Karbanski, Oregon City, Ore. 5.00
- Tony Ulsky, Oregon City, Ore. 5.00
- W. A. Murphy, Oregon City, Ore. 5.00
- L. Yazelksienė, Oregon City, Ore. 5.00
- Dr. H. Bush, Hillsboro, Ore. 5.00
- J. Matuzas, Sherwood, Ore. 1.00
- J. Šližes, Portland, Ore. 3.00
- A. Rimkus, Portland, Ore. 1.00

Išviso sudėta \$110.00

Tai graži auka. Sirdingai tarau visiems aukautojams ačiu!

Matote, draugai, kad mes kiek galėdami darbuojame dėl darbo žmonių klasės

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS—Kvietkininkas

Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagarbam

3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

NULIUDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNIŠKOS KOPLYČIOS JOSŲ PATOGUMUI:

6812 S. Western Ave., Chicago Telefonas GROEVILLE 0142

1410 So. 60th Avenue, Cicero Telefonas CICERO 2169

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir juo finansininkai stoviai priemas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOŠ LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJS

Turime Kopyčias, Visose Miesto Dalse

Ambulanso Patarnavimas, Dieną ir Naktį

AMBULANSO PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ

Turim Kopyčias Visose Miesto Dalse

LACHAWICH IR SUNUS

Phone: Canal 2513 Comm. 3765 Fullman 1270 2314 West 23rd Place 10756 So. Michigan Ave.

P. J. RIDIKAS

2354 S. HALSTED STREET 716 W. 18th STREET TELEFONAS YARDS 1419

J. LIULEVICIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. TELEFONAS: LAFAYETTE 3572

S. P. MAZEIKA ir EVANAUSKAS

2319 LITUANICA AVE. TELEFONAL: YARDS 1138 ir 1139

ANTANAS M. PHILIPS

3307 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4908

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. FULLMAN 9661

KĄ RAŠO "VILNIES" SKAITYTOJAI

"Gerb. Adm.: Siunčiu \$6 prenumeratą ir dolerį 'Vilnies' sustiprinimui. Dabar pavasarį sunku su pinigais tokiem ūkininkam, kaip mes. Pasilieku su pagarba, Chas. Petrulis, Bigelow, Ark."

"Gerb. Vilniečiai: Čia prisijučiu bazarui dovanų blanką su \$12. Taipgi draugas F. Leming aukavo savo rankų darbo sidabrinį branzlietą, kurį kartu prisijučiu. Geriausio pasisekimo, Draugiškai, V. Sutkien, San Francisco, Cal."

"Brangūs Draugai: Malonėkite atnaujinti man dienraštį, taipgi aukauju lietuviu raudonarmiečiams \$2, 'Vilnies' sustiprinimui—\$2 ir suvargusj rubliką dade du dėl namo skolo išmokėjimo. Linkiu kuo geriausios kloties dienraščiui. Mano nuomone, taip kaip žūvis be vandinio, taip aš negaliu apsieit-gyvent be 'Vilnies'. Su gilia pagarba, Jonas Zlebas, Bellwood, Ill."

"Dear Sirs: I have been receiving the 'Vilnis' regularly and, as is always the case, due to a change of address deliveries became delayed."

"To avoid any such delay in the future, I have been requested, as usual, to inform you of my complete new address ..."

"Thanking you for your very kind co-operation, which, I assure, has always been greatly appreciated. As ever my best, Sgt. Albert W. Perches, Italy."

"Draugai: Čia prisijučiu \$6.50 už naujo skaitytojo prenumeratą. Daug labų dienų dėl visų. B. Kirstukas, Cleveland, Ohio."

"'Vilnies' Adm.: Štai prisijučiu čekį už \$6.25, tai yra \$4.25 už spaudą ir du doleriai LLD 190 kp. auka bazarui. Nors jau rodos pavėluota, bet vistiek geriau vėliau negu niekad. Viso gero, J. Z., Cleveland, Ohio."

"Gerb. 'Vilnies' Adm.: Prisiunčiu keturis dolerius: vienas dėl lietuvių vaikų dienraščio, 1 dėl RWR ir 2 dėl 'Vilnies' bazaro. Nors ir su mažai prisidėsiu, bet tiek teigėsiu. Su pagarba, Peter Gedar-Gedraitis, Denver, Colo."

"Gerb. Draugai: Labai atsiprašau, kad pavėlavau su atnaujinimu. Aš visuomet skaitau 'Laisvę', bet su 'Vilnia' ingi sunku skirtis. Man labai patinka, kad lietuviškiems fašistams parodote karę teisybę. Linkėdamas jums viso geriausio, pasilieku, B. Juraitis, Montreal, Canada."

"Draugai: Prašau siuntinėti dienraštį 'Vilni' sekančiam naujam skaitytojui per

pusę metų. Draugiškai, J. Mažeika, Pittsburgh, Pa."

"P. S. Kas atsitiko su K. Bačkio prenumeratos atnaujinimu, kad negavau pakvitavimo už pasiusus pinigus? Laiškas negryžo, norėčiau žinot kas dėjos su siustais pinigais, J. M."

Labai nesmaugu pažymėti, kad J. Mažeikos siusti pinigai mus nepasiekė. Reikia būti atsargiems ir nesiusiti pinigų paprastuose laiškuose, nes už tokį siuntimą paštas neatsako. Nežiūrint kokia maža suma pinigų būtų, visuomet reikia siusti išperkant "Money Order" čekį arba apdraustame laiške.

"Dear Mažeika: I am writing you again. This time I would like to know if there are any Lithuanian subscribers to 'Vilnis' in Houston, Texas? I am stopping here with Albert Kruger and his wife and he mentioned that he tried to locate Lithuanians in Houston but hasn't been able to do so."

"I think you know Al Kruger. His parents live on E. 79th St., near the L. D. S. Club. We will all of us be grateful for a speedy reply. Best regards to you all. Sincerely, Ella Strebeck."

"Gerbiamas Drauge: Tikiu, kad 'Vilnies' šerinkų suvažiavimas įvyks gegužės mėnesi, kaip paprastai atsbūna. Norėčiau, kad prisijustumet blankų dėl parinkimo pasveikinimų dienraščiui. Draugiškai, V. Smalstienė, Royal Oak, Mich."

"Drauge: Prisiunčiu 'M. O.' už \$19.76, už dvi panaujintas prenumeratas, koncerto skelbimą ir tikėtus. Dienraščio naudai rengtas koncertas pavyko geriau negu tikėjomės; manau pelno liks arti pora šimtelių. Draugiškai, Pov. Sprindis, Kenosha, Wis."

"Gerb. Adm.: Šiuomi prisijučiu čekį ant \$12, tai yra \$6 už atnaujinimą prenumeratą už 1944 metus ir biskis 1945 m., o kiti \$6 bus skola... Kol sveikas, dirbasi, tai pasiseks visus atsilgint. Su draugiškais linkėjimais, J. Baltutis."

Dienraščiu įsiskolinusiej galėtų pasekti J. Baltučio pėdomis, pasimokant skolas. Tokių skaitytojų yra dar nemažas skaičius, ypatinai didžioiose kolonijose. Depresijos metais daugelis jų prašė siuntinėti laikraštį. Dabar, gerai uždirbdami lengvai galėtų 'Vilniai' padėti išmokėti namo skolą.

"'Vilnies' Adm. 'Draugai: Jeigu turite blankų rinkimui 'Vilnies' šerinkų suvažiavimo pasveikinimui, tai prisijuskite man bent dešetį ju. Dalykas tame, mes New Jersey lietuvių kolonijos nutarėm bendrai visos parinkti pasveikinimų dienraščio dalininkų suvažiavimui, kuris įvyks gegužės 7 d. Rengiamės iškalno, kad būtų progos daugiau lie-

Senelė eskimosė linksma, kad pasitaikė amerikietis jūrcivis su degtuku ir amerikonišku tabaku. Sako, ji senai beluovo taip gardžiai užsirūkinę pyptukę. Amerikietis jūrcivis šiame atvejuje yra newyorkietis John F. Bonistafi. Paveiklas nutrauktas kurnors šiauriniame karo fronte.

LABAI SVARBI MŪŠŲ PROBLEMA

Detroit, Mich.—Visi žinome, kad šių metų rudenį, bus prezidentiniai rinkimai. Vieni prie jų rengiasi labai atyždiai, kiti mano, kad tai paprasta tradicija, pakeitimas tuly viršininkų ir viskas.

Tikėnybėje turėtų būti kiekvieno piliečio laufina pareiga dalyvauti balsavimuose ir išlaistyti tokius žmones, kurie yra jau įrodę savo lojalumą dėl darbo žmonių. Tie, kurie gražiai moka kalbėti ir daug prizadėli, bet dar nieko gero nėra įrodę, jie vilfoja silpnusius žmones.

Kada mes kalbame apie išrinkimą demokratinį žmonių, visada turkime mintyje, kad Demokrati Partijoj yra daug aršij reacionierij ir pavojingų politikierų, kuriuos širinkus ir kongresmanus ar senatorius, pasukty mūsų šalies politinį vairą į fašistinį lojerį.

Balsuokime už tuos, kuriuos unijos užgria, kurie yra tikri demokratai, stoja už prezidento Roosevelto karinį politiką, kurie stovi už galutinį sunaikinimą fašizmo ir nustatymą pokarinės laikos.

Daugelis iš mūsų lietuvių yra suklaidintų ir net nesužiniai reiškinčių simpatijų fašizmu. Jie buvo maitinami lietuvių fašistujančia spauda, kalbėta i juos socialfašistiskai ir fašistiskai, tik jautriais tautiniais žodžiais. Nelyginant gaudyta jie kaip tos žuvelės įmetant meškere, ant kurios uždėtas sliestas. Kai pagaua žuvininkas žuvį, jis jos neklausia ką su jį daryt, neklaus ir tavęs darbininke, jei tu pats prisidėsi prie išrinkimo reinkinio elemento. Kada jie gaus galia, tada tave keps ir spirgins kaip tą pagautą žuvytę.

Sąlygos pasikeitė, jų burys atbėgo i šią šalį, suvaržyta jiems tos teisės, tačiau jų širdys pilnos ty troškimų ir vėl tupti tokinis gspadoriais, kokiais prieš keliatą metų buvo. Tad dabar jie išnoko ir su žmonėms kalbėti, kartais nevisai rodo savo "didvyriškumą". Jie pataikauja žmonėms ir kalba apie laisvę Lietuvos, kurią tie ponai taip baisiai tremė.

Dar daugiau, atverkime akis ir pažinurkime, ar tas visas fašistinis elementas stovi su Amerikos demokratiškai nusitelkusiais žmonėmis. Ar jie remia prezidento Rosevelto politiką?

tuvių pamatyt, Draugiškai, A. Matulis, Jersey City, N. J."

New Jersey lietuvių kolonijos, vadovybėj d. A. Matulio, bus kilniais konkurentais kitų valstijų pažangiečiam, o ypatinai didžiajam Brooklynui su New Yorku. Geriausio pasisekimo, New Jersey!

"'Vilnies' Adm.

JEI DIRBSIME IR PASEKMES TURESIME

Oakland, Calif.—Kovo 1 d. ALDD 198 kp. laikytame susirinkime skaitė laišką nuo "Vilnies" administracijos. Laiske atsikreipta, kad mūsų kuopa kuom nors prsidėty su parama dėl "Vilnies" bazaro, kuris įvyko 18-19 dd. kovo. Laiškas priimtas ir nutarta paaukauti dėl bazaro \$5.

Antras laiškas skaityta nuo Lietuvai Pagelbos Teikimo Komiteto, kur raginama organizuoti prisidėty su darbu dėl sukėlimo juo daugiausia paramos Lietuvos žmonėms.

Laiškas priimtas ir nutarta prisidėty iš izdo su \$10 dėl nupirkimo dovanų. Po nutarimo pasirodė, kad mes neturime tiek pinigų izde. Bet izdininkė K. Karosienė sutiko paskolinti kuopai.

Plačiai diskutavome, kaip išauginti kuopos izdą. Kada mes rengiame parengimą, iškalno visų uždarbį paskiriame tam tikram tikslui, o kuopos izdas tuščias.

Kadangi susisiekimas transportacija gana kėbli ir tik kuopos naudai parengimai surengti nebūna skaitlingi, tai nutariame rengti tik draugiškus, žaisly parengimus. Darinkta i komisiją J. Karosas dėl surengimo ty mažų parengimėlių.

Balandžio 5 d. susirinkime išdavė raportą J. Karosas ir Yankauskienė, kad per ty laiką turėta du psekmingi vakarėliai ir visos skolos atlyginta ir izde turime nemažai pinigų. Jų darbas užgirtas ir nutarta duoti jiems teisė bile kada surengti vakarėlį, jei jie tik matys tam galimybių ir reikalą.

Balandžio 5 d. susirinkime turėta nemažai svarbių atsišaukimų ir i juos atsakyta sekamai:

Gegužės pirmos proga paaukauta dėl politinių kalinijų \$5. Kanados lietuvių laikraščiu "Liaudies Balsui" \$5. Lietuvai Meno Sąjungai \$5. Vietiniam angly kalbos laikraščiu "Peoples

World" \$10. Nutarta nupirkti "Vilnies" šėras už \$10. "Vilnies" namo skoly atmokėjimui \$15.

Taipgi biskį padirbėjome ir turime geras pasekmes ir galime remti finansiniai vykas svarbias darbininkiskas įstaigas.

Kartais ir didelės lietuvių kolonijos būna mūsų praklenkos finansinės paramos reikale.

Bravo, kaliforniečiai! J. Yankauskas.

WASHINGTON.—CIO unij viršininkai griežtai pasisakė už palaikymą kainų kontrolės.

1944 WAR FUND

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

Tvėrtiausia Lietuvių Pašalpos ir Audraudos Organizacija

- Galima apdrausti nuo \$100 iki \$1,000.
- Pašalpos i savaitę \$6, \$9, \$12 ir \$15.
- Visiems įstojimas veltui.
- Mėnesinė mokeskis pigiausia.
- Pylima naujus narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus.

Išrašyk dabar ir savo šeimai įrašyk. Iplūdyk žemlans tepančia blankutę ir pasuk sekamu adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

419 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

Aš noriu gauti informacijų, kaip tapti LDS nariu.

Mano vardas _____

Antrašas _____

FELIX TAVERN

1335 W. Madison St. Chicago, Ill. Seeley 9533

Mes esame ne tik aludininkai, bet ir uolis pažangaus judėjimo rėntėjai. Prašome užeti linksmam laikui. Gera muzika kasdien.

FELIX ir PETRUSĖ GELDBUTAI, Savininkai

Nauja "Vilnies" Išleista Knygelė

BRONIUS VARGŠAS (LAUCEVIČIUS)

Apysakininkas, Dramaturgas, Visuomeninkas.

Parašė DR. A. PETRIKA

Kaina 15 centų

Tai Nepaprastai Įdomi Monografija. Kas užsisakys didesnj egzempliorių skaičių, bus Duodama Nuolaida.

Kreipkitės:

"VILNIS"

3116 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Keturi Francuzijos Išdavikai Pasmertki Miriop

ALŽYRAS, bal. 20.—Francuzijos miltarinis tribunolas pasmerkė mirėžai penkis narius Phalange Africaine, Vichy fašistinj organizaciją kovoti prieš Aliantų invaziją Afrikon.

(Francuzai nelaukia nei karo pabaigos, baudžia išdavikus.)

Liaudies Balsas

Vienatinis K a n a d o s Lietuvių Laikraštis, Leidžiamas Spaudos Draugijos. Išėina Sykj i Savaitę.

PRENUMERATOS KAINA: Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams \$3.00; pusei metų \$1.50.

Amerikoj ir visur kitur met. \$3.50; pusei metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

DAUGELIS MIRŠTA BE LAIKO

Tas teisybė, gamtoje niekas nežūsta, tik forma ir išvaizda pasikeičia.

Imkim pavyzdžių žmogų. Žmogus gimsta, auga, bresta, sensta ir miršta. Fizinės dalys mirusio žmogaus kūno pūva ir pasikeičia į dulkes, kitais žodžiais sakant, išsidalina į chemiškus elementus. Gyvame žmoguje randasi dar veikli jėga: prigimtas instinktas sujungtas su protavimo jėga. Kitais žodžiais sakant, žmonija tobulėja...

Tuomi žmogus laimingas, kad jis turi būdus ir priemones, gyvenimo patyrimus įrašyti į istoriją žmogaus gyvenimo, ir jam mirus nauja gentkartė skaitydama tėvų paliktus užrašus išvengia klaidų ir tobulėja toliau, lengvina ir gerina savo gyvenimą. Ir taip gentkartė nuo gentkartės žygiuoja žmogus į duosnesnį, tobulesnį gyvenimą, artinasi prie pilno, patenkinančio gyvenimo.

Žmogus jau daug pasiekė, bet dar toli gražu neviskas, dar tik praręgoj-pramatė, kad galima pasiekti pilnai patenkinantį gyvenimą, be

sustojimo žygiuojant pirmyn progreso keliu. Gyvenimo problemų eilės nesuskaitytos. Problemos fizinės ir dvasinės. Žmogus žmogui, vienas kitam yra panašūs, bet jie toli nelygūs. Nelygūs fiziniai: vieni aukštesni, kiti žemesni; vieni storesni, kiti liesesni, ir tt. Nelygus ir protiniai tobulėjimas. Vieni pasiekia be didelių pastangų aukštą kultūrą, kiti nepajėgia net ir pamatinių žinių kūrybinės kultūros įsigyti ir būna visą amžių pastumdėlis ir sunkenybė kitiems; tik pasigailejimo vertas! Bet nei vienas, nei kitas nenori mirti nesulaukęs gilios senatvės. Žodžiu sakant, visi žmonės nori ilgai gyventi, bet pastangų, kad ilgai gyventų, retas kuris iš žmonių siekia žinoti, o ką jau kalbėti apie tai, kad gyventi ir sulaukti gilios senatvės ne susirgus. Apie tai jis negalvoja ir nesisieloja; tik kada skausmai suspaudžia jo krūtinę ir šonus, tada jis ieško pagelbos-išieties, pasiiluosuoti nuo skausmų, nuo ligos-negalės.

Kaip gi kitaip būtų, jei žmogus sveikas būdamas su-

žinotų kaip reikia gyventi, kad neparadus sveikatos, kad nesusergus. Gydytojai neskūpauja, mokina, teikia reikalingas žinias toj srity. Teikia raštų, gyvu žodžiu ir per radiją, bet žmogus nesidomėja, arba labai mažai žingeidauja savo sveikatos reikalais. Čia jis nedovanojina klaidų daro. Čia jis skubiai pats save naikina. Ir tik suspaustas skausmais kreipiasi pas gydytoją ir reikalauja pagydomo, ar nors skausmų sustabdymo.

Tikras pilnas gyvenimas prasideda apie 40 metų sulaukus ir traukiasi iki 75-80 metų amžiaus, prie dabartinių sąlygų ir aplinkybių. O čia klausai radijo pranešimą, ar skaitai laikraštį: "Persiskyrė su šiuo pasauliu susilaukęs pusės amžiaus!" Skaudu, ar ne? Persiskyrė nieko žmonijai gero nepadaręs, neįėjai net savo vaikų neišauginęs-neišauklėjęs! Tai daugiau kai apsilėidimas!

Dr. A. L. Graičūnas.

Anksči ketvergo ryte, apie 63-rd ir Vernon ave., Ewing-Stage gatvėkaris apsvėrė ir 58 iš pasazierių tapo sužeisti. Tuom laik vaziavo apie 60 pasazierių, didžiama negrų.

Vakarų Illinois Lietuviams

F. Abekas.

F. Abekas su spaudo reikalais lankysis šiose kolonijose:

- Bal. 25 Moline, Ill.
- Bal. 26 Spring Valley, Ill.
- Aukščiaui minėtų kolonijų lietuviai turėtų surengti susirinkimus. Jei dėl darbo sąlygų nebus galima surengti plačių mingių, tai nors veikėjai turėtų susirinkti ir padiskusuoti svarbiais dienais klausimais.

Dabartinius laikų rengiamas prie didelio ir plataus darbo Lietuvių pagalbos teikimo. Kiekvienoje kolonijoje reikia suorganizuoti Lietuvių Pagelbos Teikimo Komitetai ir veikti toje srityje, kooperuojant su centru.

Nėra abejonės, kad F. Abekas, "Vilnius" redaktorius, plačiai daug svarbių klausimų išaiškins ir patars, kaip geriausiai veikimą praplėsti.

Rep.

LATVIŲ CHORAS STATO GRAŽIĄ OPERETĖ KARO FRONTE

Sekmadienį, balandžio 23, Harmony Hall, 1053 N. Kosner ave., Latvių Choras perlatys gražią operetę "Choralaitė." Nežinrint senovisko vardo, veikalė perlatoma dabartinės kovos prieš nacius okupantus.

Latvių choras visuomet gražiai perlatavo veikalus. Reikia manyti, kad ir šis gerai išeis. Suprasti ir latviškai nemokantiems taipju nėra sunku. Mokatanti latviškai ypač turi gerą progą smagiai ir naudingai laik praleisti.

Atmintinė, sekmadienį, Harmony Hall; pradžia 4 val. popiet. Rep.

Fort Sheridan Naujos Lankymos Valandos

Pulk. John T. Rhett pranešė, kokiomis valandomis bus priimti svečiai į Fort Sheridan. Paprastom dienom nebus leista niekam lankytis tarp 8-tos iš ryto iki 5 popiet. Lankymo valandos bus tik nuo 5 popiet iki 10-tos vakare. Šventadieniais galima bus lankytis nuo 11-tos iš ryto iki 10 val. vakare. Lankytojai turi turėti leidimą (appointment).

Ligonijų lankytojai gali atsilankyti nuo 2-ros popiet iki 6-tos popiet paprastom dienom ir iki 7 popiet šventadieniais. Iki 7 val. šventadieniais lankytoja padys iki Service Club (prie vartų) ligoninės tarnai. Po septynių, kuris lankytojas pasiliks, lai tokį patį kareivis turės padėyti iki vartų.

PLIENO DARB. MIRE JACKSON PARK LIGONINĖJ

Penktadienį, bal. 14 d., Republic Steel Co. darbininkas (inžinierius) dirbdamas prie boilerio sunkiai apsvėrė ir ketvirtadienį, bal. 20 d., jis mirė Jackson Park ligoninėj. Tai buvo Daniel Miacovich, 33 m., nuo 9469 Ewing ave.

Rep.

Aukos Dėl Pundelių

Lietuvių Pergalės Konferencijoj, laikytoj balandžio 16 dieną, pridavė aukas dėlei pundelių šie draugai:

- LDS Jackson Park \$7.00
- Mr. N. Radis 5.00
- ALDLD 79 kp. 10.50
- A. P. Petronis 3.50
- Julia Urman 3.50
- Ig. Stankunas 3.50
- A. Kavaliuskas 3.50

Visa kvailoms \$36.50
Visiems rėmėjams tariame širdingą acū.

L. T. P. Komitetas Chicago Skyrius.

Susilaukė Sūnau

Su motiniška šypsna, Ona Grimadienė skubinosi pasakyti, kad ji susilaukusi brangų sveikų sūnus, Pet. Jim Grimalda gavęs 23 dienas "furlough" ir žinoma, parvykęs pas tėvelius praleisti ję.

Ona ir Antanas Grimalai gyvena po numeriu 3249 S. Halsted st. Jimis išvažiavo atgal į tarnybą gegužės 7 d. Grimalių antras sūnus Juozas jau du metai tarnauja ir dar nebuvo sugręžęs į namus. Jis yra aeroplanų mechanikos, signalų korpuse. Motina jo labai pasilgusi.

Chcagos Upėj Rastas Lavonas

Fred Ragland, 43 m., gyvena po numeriu 4320 Emerald ave., veikiusiai patv atėmė savo gyvastį šokdamas į Chicago River. Jo lavonas rastas prie Elston ir Division st. Moteris tvirtina, kad Ragland pastaruoju laik buvo didėliai nusiminęs ir sakė nusižydisys.

Medicinos Doktorai

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LA Fayette 3210
Res. Tel. LA Fayette 0984
Jęgu Nestalėpa -
Suaik KEDŽIS 25 6 8
VALANDOS:
Pirm., antradienį ir ketvirtadienį nuo 6 val. iki 9 val. vakaro. Penktadienį nuo 8:30 iki 9:30 val.; šeštadienį nuo 9 v. vak. iki 8:30 v. vak. Trečiadienį ir sekmdienį pagal sutartį.

Telefonas: YARds 3146
Dr. V. A. Simkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS Pritaiko
744 W. 35th Street
Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-9
Pirmadieniais tik 2 iki 4.
Šventadieniais 11-13

Ofiso Telefonas: YARds 4787
Namų - PROspect 1930

Dr. Strikol'is
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
Valandos: 2-4 ir nuo 8 iki 9 vakaro
Sekmdieniais pagal sutartį

Ofiso Telefonas: VIERgion 0036
Namų - BEVERly 8244

Dr. T. Dundulis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Valandos: 2-4 ir nuo 8 iki 9 vakaro
Sekmdieniais pagal sutartį

Ofiso Telefonas: 1-5 ir 6-8:30 p. m.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Phone: YARds 4921
Residencijos - KENwood 5107

Dr. Bertash
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)
Valandos: 1 iki 3 ir 8:30 iki 8:30 val.
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone: GRovhill 3111

Dr. A. K. Butko
LIETUVIS
KOJU SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Telefonas: YARds 2248

Dr. C. Z. Vezel'is
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(Arti 46th Street)
VALANDOS:
1 ryto iki 9 vak. Trečiadienį, aštuoniam.

Dr. Marjan S. Swiont
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Ave.
VALANDOS:
Nuo 1 iki 4 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakaro

Residencijos FORestwood 6616
Ofiso LA Fayette 6868

Dr. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius,
Kreivus Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 S. HALSTED ST.
Kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, ir nuo 6 iki 8
Nedėlioj pagal sutartį.

Dr. KARL NURKAT
(NURKAITIS)
Pritaiko atskom-
mingai akinius
ul p r i e i t a m a g
kainą ir ant len-
g v u išmokėj-
mų.

RARANDŲ KRAUTUVE
8241 S. Halsted Street
Columbus 4591

EXTRA! EXTRA!
Permainytas Vardas ir Adresas
MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Žydukas
3529 S. Halsted Street
Phone Yards 6054

Jūs galite pagėbėti Ameri-
kai su mobilizuoti galin-
giausią armiją sumušimui
fašizmo reguliariai pasi-
pirkdami J. V. Defense
Bondsų ir Stampų.

L. K. M. CHORO METINIS PARENGIMAS

ANT. GARSINSKAS, Piršlys

BUS SULOSTA

Juokinga Komedija

"PIRŠLYBOS"

ir labai gražus

Muzikalis

Programas

AGOTĖLĖ KENSTAVIČIENĖ
Dainuotoja Solo

NEDĖLIOJĖ, BALANDŽIO 23

POV. DAUDERIS
Dainuoto solo

LIETUVIŲ

AUDITORIJOJ

3133 S. Halsted St.

4-tą Val. Popiet

Ižanga 89 centų

Su Taksais

ONA PETRUČIENĖ
Choro mokytoja

Tikėtus galite gauti "Vilnius" raštinėj ir pas Choro narius. Užtikrinam visus atsilankiusius, kad turėsit smagų laiką ir matysit gerą veikalą. Kviečia KOMISJA.

Tel. Virginia 9493 Moterim Seredomis

PAULINA

RUSSIAN - TURKISH BATHS

SOUTH SIDES NAUJAUSIA PIRTIS

Duodame Elektros Trytmentus, Ultra Violet Sunshine ir Infra-Red Light Radiations. Netvarkų kraujo cirkulavimą, reumatiską skausmą, lumbago, šaltį, paralyžių - šalina naudojimas Elektros ir Hydro-Therapeutic Trytmentai.

1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas

ATNAUJINKIT SAVO

SENUS RAKANDUS

PADAROME KAIP NAUJUS

25% Nuolaida ant visų prieš karą padirbtų daiktų

Mūsų poelų padirbti parlor setai su springalais, arba Jūsų senas setas ar matrasas perdirbtas ir padarytas kaip naujas. Ant visko sutaupyti 25 nuolaidoms - FEBRUARY IR MARCH

Telefonas SEELEY 8760

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY
2310 W. ROOSEVELT ROAD

